

Crna Gora
Ministarstvo zdravlja

Adresa: Rimski trg br.46
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 133
www.mzdravlja.gov.me

Crna Gora
MINISTARSTVO ZDRAVLJA
PODGORICA
Broj 3-040/24-2166/1
Podgorica, 07. 06. 2024 god.

IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZA 2023. GODINU

Podgorica, jun 2024. godine

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. REZIME	4
3. REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2023. GODINU	5
3.1. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore.....	7
4. IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA	8
4.1. Direktorat za normativnu djelatnost i harmonizaciju propisa.....	8
4.2. Direktorat za zdravstvenu zaštitu, farmakologiju i regulisane profesije.....	9
4.3. Direktorat za javno zdravlje, prekursore i kozmetičke proizvode.....	14
4.5. Direktorat za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam	18
4.6. Direktorat za biomedicinu i transplantaciju	31
4.7. Direktorat za digitalno zdravlje.....	32
4.9. Odjeljenje za međunarodnu saradnju	36
4.10. Odjeljenje za članstvo u međunarodnim tijelima iz oblasti politika sprečavanja zlouporebe droga.....	40
4.11. Kabinet Ministra.....	42
4.12. Služba za kadrovske i opšte poslove.....	42
Slobodan pristup informacijama.....	44
Plan integriteta.....	44
4.13. Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke.....	44
5. PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA	44

1. UVOD

Izveštaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva zdravlja za 2023. godinu pripremljen je u skladu sa članom 65 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG“, br.78/2018, 70/2021, 52/2022) i članom 49 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br.98/23, 102/23 i 113/23).

Izveštaj sadrži prikaz realizacije aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu, realizaciju zaključaka Vlade, redovne aktivnosti realizovane kroz druge obavezujuće akte i javne politike.

Ministarstvo zdravlja shodno članu 17 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG“, br. 49/2022, 52/2022, 56/2022, 82/2022, 110/2022 i 139/2022) vrši poslove uprave koji se odnose na sledeće: pripremu i praćenje propisa i praćenje stanja i strateško planiranje sistema zdravstvene zaštite i sistema zdravstvenog osiguranja, kao i njihovog funkcionisanja, finansiranja i razvoja; praćenje i analizu najvažnijih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva; zdravstvenu zaštitu posebno osjetljivih i ugroženih grupa stanovništva; organizaciju, sprovođenje i pružanje zdravstvene zaštite, kvalitet zdravstvene zaštite i zdravstvenih usluga, praćenje i unapređenje zdravstvenog stanja i zdravstvenih potreba stanovništva, kao i zdravstvenu njegu pacijenata; jačanje javnog zdravlja; pripremu plana programskih i projektnih aktivnosti u oblasti programske zdravstvene zaštite, praćenje mjera zaštite životne sredine koje su od uticaja na zdravlje građana; praćenje i sagledavanje zdravstveno-socijalnih potreba stanovništva i potreba osjetljivih grupa stanovništva i uspostavljanje saradnje sa nadležnim sektorima; uslove i način ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja, prava i obaveze osiguranika, funkcionisanje i razvoj obaveznog zdravstvenog osiguranja; međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore, davanje saglasnosti na zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama van Crne Gore za upućivanje osiguranih lica na liječenje, kao i ugovore sa isporučiocima medicinsko-tehničkih pomagala; prvostepeni i drugostepeni upravni postupak nad sprovođenjem zakona iz oblasti zdravstva (zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje, lijekovi, medicinska sredstva i drugo) kako za pravna tako i za fizička lica; ostvarivanje saradnje sa drugim institucijama i organizacijama u zemlji i inostranstvu iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; obezbjeđivanje uslova za pristup i realizaciju projekata iz djelokruga ministarstva koji se finansiraju iz sredstava pretpristupnih fondova Evropske unije, donacija i drugih oblika međunarodne pomoći; nadzor nad radom zdravstvenih ustanova i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore; nadzor nad radom komora organizovanih u skladu sa posebnim zakonom; unapređenje farmaceutske politike; proizvodnju, promet i ispitivanje lijekova i medicinskih sredstava i mjere za obezbjeđivanje kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti lijekova; mjere za prevenciju i sprečavanje zloupotrebe droga, praćenje i kontrolu prometa prekursora, smanjenja i ograničavanja upotrebe duvanskih proizvoda; unapređenje zdravstvene zaštite u oblasti bioetike i biomedicine, priprema i praćenje sprovođenja propisa iz ove oblasti; postupanje sa biološkim uzorcima uzetim u medicinske svrhe i naučno istraživanje; uzimanje i presađivanje ljudskih organa, tkiva i ćelija u svrhu liječenja; liječenje neplodnosti medicinski podpomognutom oplodnjom i obezbjeđivanje uslova i standarda kvaliteta i bezbjednosti ljudske krvi i komponenti krvi; mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, bolničkih infekcija i hroničnih nezaraznih bolesti; mjere za sprečavanje i suzbijanje Covid 19 virusa i drugih nepoznatih virusnih bolesti koje se pojavljuju na nacionalnom i međunarodnom nivou; utvrđivanje uslova za osnivanje zdravstvenih ustanova; stručno usavršavanje i specijalizaciju zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika; vođenje zbirki podataka, evidencija u zdravstvu i posebnih registara; promociju zdravih stilova života i pravilne ishrane; zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku upotrebu i davanje mišljenja o njoj bezbjednosti; unapređenje, razvoj i funkcionisanje integralnog zdravstvenog informacionog sistema; medicinski otpad; izgradnju i investicije u zdravstvu i javne nabavke u zdravstvu; saradnju sa nevladinim organizacijama koje realizuju programe iz oblasti zaštite zdravlja i prevencije bolesti; usklađivanje domaćih propisa iz okvira

svojih nadležnosti sa pravnom tekovinom Evropske unije; regulisane profesije u sektoru zdravstva; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Navedeni poslovi su se obavljali u okviru sledećih organizacionih jedinica:

- 1. Direktorat za normativnu djelatnost i harmonizaciju propisa:**
  - 1.1 Direkcija za normativnu djelatnost
  - 1.2 Direkcija za harmonizaciju propisa
- 2. Direktorat za zdravstvenu zaštitu, farmakologiju i regulisane profesije:**
  - 2.1 Direkcija za zdravstvenu zaštitu
  - 2.2 Direkcija za farmakologiju
  - 2.3 Direkcija za regulisane profesije
- 3. Direktorat za javno zdravlje, prekursore i kozmetičke proizvode:**
  - 3.1 Direkcija za javno zdravlje
  - 3.2 Direkcija za prekursore i kozmetičke proizvode
- 4. Direktorat za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite, unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu i zakonitost funkcionisanja strukovnih regulatornih tijela (komore):**
  - 4.1 Direkcija za kontrolu i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite, uvođenje novih medicinskih tehnologija i akreditacije u zdravstvu
  - 4.2 Direkcija za unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu i kontrolu funkcionisanja strukovnih regulatornih tijela (komore)
- 5. Direktorat za projekte (ipa), inovacije, zdravstveni turizam:**
  - 5.1 Direkcija za projekte u zdravstvu, inovacije i vođenje evidencije o imovini i opremi:
    - 5.1.1 Odsjek za praćenje i realizaciju kapitalnih projekata i vođenje evidencije o imovini i opremi,
    - 5.1.2 Odsjek za praćenje i realizaciju IPA projekata i inovacije,
  - 5.2 Direkcija za ekonomiku i zdravstveni turizam
- 6. Direktorat za biomedicinu i transplantaciju:**
  - 6.1 Direkcija za biomedicinu,
  - 6.2 Direkcija za transplantaciju
- 7. Direktorat za digitalno zdravlje:**
  - 7.1 Direkcija za digitalne inovacije i politike,
  - 7.2 Direkcija za upravljanje digitalnim procesima;
- 8. Odjeljenje za unutrašnju reviziju;**
- 9. Odjeljenje za međunarodnu saradnju;**
- 10. Odjeljenje za članstvo u međunarodnim tijelima iz oblasti politika sprečavanja zlouporebe droga;**
- 11. Kabinet;**
- 12. Služba za kadrovske i opšte poslove i**
- 13. Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke**

2. REZIME

U 2023. godini Ministarstvo zdravlja je obavljalo poslove iz svoje nadležnosti koje su utvrđene Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, u okviru 13 organizacionih jedinica, i to: sedam direktorata (Direktorat za normativnu djelatnost i harmonizaciju propisa, Direktorat za zdravstvenu zaštitu, farmakologiju i regulisane profesije, Direktorat za javno zdravlje, prekursore i kozmetičke proizvode, Direktorat za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite, unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu i zakonitost funkcionisanja strukovnih

regulatornih tijela (komore), Direktorat za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam, Direktorat za biomedicinu i transplantaciju), tri odjeljenja (Odjeljenje za unutrašnju reviziju, Odjeljenje za međunarodnu saradnju i Odjeljenje za članstvo u međunarodnim tijelima iz oblasti politika sprečavanja zlouporebe droga), Kabinet i dvije službe (Služba za kadrovske i opšte poslove i Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke).

Poslove iz djelokruga rada ovog Ministarstva na dan 31.12.2023. godine obavljalo je 78 izvršilaca, dok je ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta bio 116.

Ministarstvo zdravlja je u skladu sa Programom rada Vlade za 2023. godinu imalo 19 obaveza, od kojih je 17 u tematskom dijelu i dvije (2) u normativnom. Ministarstvo zdravlja je tokom 2023. godine realizovalo 9 aktivnosti, a nijesu realizovane 10, a isto je dostavilo Vladi informaciju o razlozima za neispunjenje obaveza iz Programa rada Vlade za 2023. godinu.

Tokom 2023. godine Vlada je donijela 139 zaključaka koji su iz nadležnosti Ministarstva zdravlja, od kojih je realizovano 129 zaključaka, djelimično realizovano dva (2), nije realizovano osam (8) zaključaka Vlade Crne Gore.

U prvom kvartalu 2023. godine donijet je Kadrovski plan Ministarstva zdravlja, kojim je predviđeno zapošljavanje za sedam službenika, od kojih su pet na neodređeno vrijeme.

Van kadrovske plana u Ministarstvo zdravlja u III kvartalu u 2023. godini, raspisan je 1 (jedan) interni oglas za radno mjesto –Samostalni/a referent/kinja za obračun u Službi za finansije, računovodstvo i javne nabavke.

Tekući budžet Ministarstva zdravlja za 2023. godinu iznosio je 4.801.343,45 eura, dok je izvršenje budžeta, sa donatorskim i IPA sredstvima, iznosilo 4.616.592,85 eura.

U okviru svih sistematizovanih organizacionih jedinica Ministarstva zdravlja sprovedne su brojne aktivnosti višestrukog značaja, a takođe ovo Ministarstvo je imalo kvalitetnu međuresorsku saradnju.

3. REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2023. GODINU

Ministarstvo zdravlja je u skladu sa Programom rada Vlade za 2023. godinu imalo 17 obaveza, od kojih je 15 u tematskom dijelu i dvije (2) u normativnom dijelu. Ministarstvo zdravlja je tokom 2023. godine realizovalo devet (9) aktivnosti, a osam (8) nijesu realizovane.

	Naziv dokumenta u Programu rada Vlade za 2023. godinu	Status realizacije
TD 105	Priprema i usvajanje Akcionog plana za sprovođenje Strategije za poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite i bezbjednosti pacijenata 2019-2023. za 2023. godinu sa Završnim izvještajem o realizaciji Strategije	Nerealizovano Aktivnost nije realizovana. Strategija za poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite važila je do 2023. godine. S obzirom na to da Strategija razvoja zdravstva nije donijeta u predviđenom roku, odloženo je donošenje predmetne strategije sa Akcionim planom, jer ista mora biti usklađena sa Strategijom

		razvoja zdravstva. Predviđeno je usvajanje u II kvartalu 2024. godine.
TD 106	Priprema i usvajanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji Akcionog plana Programa za kontrolu rezistencije bakterija na antibiotike 2022-2024. za 2022. godinu	Nerealizovano Usljed nedostatka kadrovskih kapaciteta i povećanog obima posla, izvještaj je sačinjen ali nije metodološki upodobljen.
TD 107	Priprema i usvajanje Završnog izvještaja o realizaciji akcionog plana Programa adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori za period 2020-2022.	Nerealizovano Usljed nedostatka kadrovskih kapaciteta i povećanog obima posla, izvještaj je sačinjen ali nije metodološki upodobljen.
TD 108	Usvojeni nacionalni standardi za akreditaciju zdravstvenih ustanova	Nerealizovano S obzirom na činjenicu da Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije usvojen u predviđenom roku, usvajanje nacionalnih standarda za akreditaciju zdravstvenih ustanova se odlaže.
TD 109	Priprema i usvajanje Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema za 2023.	Nerealizovano Urađena evaluacija završnog izvještaja Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema
TD 110	Priprema i usvajanje Nacionalne Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024-2029. godinu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024-2026.	Nerealizovano Pripremljen završni izvještaj o Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema, koji će u narednom periodu biti dostavljen na usvajanje Vladi Crne Gore, nakon čega se stiču uslovi za usvajanje Nacionalne Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024-2029 godinu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024-2026.
TD 111	Program za nadzor i kontrolu vektora 2023-2025. sa akcionim planom 2023-2025.	Realizovano
TD 112	Program kontrole upotrebe duvanskih proizvoda 2023-2024. sa Akcionim planom 2023-2024.	Realizovano
TD 113	Godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori za period od 2021-2023 za 2022. godinu	Realizovano

TD 114	Priprema usvajanje Završnog izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Programa mjera za unapređenje stanja uhranjenosti i ishrane 2021-2022, za 2022. godinu	Realizovano		
TD 115	Priprema i usvajanje godišnjeg izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Programa za prevenciju štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja u Crnoj Gori za period od 2022. do 2024. godine, za 2022. godinu	Realizovano		
TD 116	Priprema i usvajanje godišnjeg izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Programa za borbu protiv HIV/AIDS za period od 2021. do 2023. godine sa Akcionim planom za 2023. godinu	Realizovano		
TD 117	Priprema i usvajanje Strategije razvoja zdravstva 2023-2027. sa Akcionim planom 2023-2024.	Realizovano		
TD 118	Priprema i usvajanje Strategije ranog razvoja djeteta 2023-2027.	Realizovano		
TD 119	Izrada Strategije za sprečavanje zloupotrebe droga 2023-2026. sa Akcionim planom 2023-2024	Nerealizovano		
ND 95	Utvrđiti Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti	Realizovano Predlog zakona je utvrđen od strane Vlade Crne Gore, isti je povučen iz skupštinske procedure na dalju nadležnost i postupanje.		
ND 96	Utvrđiti Izmjene i dopune Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda	Nerealizovano Nacrt o Izmjenama i dopunama je izrađen, a u narednom periodu će se organizovati javna rasprava.		

3.1. Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

U 2023. godini, Ministarstvu zdravlja dostavljeno je ukupno 139 zaključaka Vlade Crne Gore. Od 139 zaključaka Vlade Crne Gore realizovano je 129 zaključaka Vlade Crne Gore, djelimično realizovano dva (2), nije realizovano osam (8) zaključaka Vlade Crne Gore.

4. IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

4.1. Direktorat za normativnu djelatnost i harmonizaciju propisa

Tokom 2023. godine u Direktoratu za normativnu djelatnost i harmonizaciju propisa donijeti su sledeći propisi:

- Naredba za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", broj 51/23);
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i načinu sprovođenja obavezne imunoprofilakse i hemioprofilakse protiv određenih zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/23 i 22/23);
- Program obaveznih imunizacija za 2023.godinu ("Službeni list CG", broj 18/23);
- Pravilnik o načinu izdavanja i sadržaju potvrde o nastupanju privremene spriječenosti za rad ("Službeni list CG", broj 104/23);
- Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti sa Izvještajem sa javne rasprave koji je Vlada Crne Gore utvrdila Zaključkom broj 07-040/23-3627/2;
- Odluka o prestanku važenja Odluke o obrazovanju Savjeta za sagledavanje epidemiološke situacije usljed pojave epidemije zarazne bolesti COVID-19 i njenog uticaja na ekonomsko stanje u Crnoj Gori ("Službeni list CG", broj 54/23);
- Pravilnik o bližim uslovima i načinu oglašavanja medicinskih sredstava ("Službenom listu CG", broj 42/23);
- Pravilnik o obilježavanju i sadržaju uputstva za upotrebu medicinskog sredstva ("Službeni list CG", broj 47/23);
- Odluka o visini i načinu plaćanja naknada za vršenje stručnih poslova u vezi sa medicinskim sredstvima ("Službeni list CG", broj 35/23);
- Uredba o kriterijumima za stavljanje odnosno skidanje lijeka sa liste Ljekova ("Službeni list CG", broj 2/23 I 123/23);
- Odluka o osnivanju JZU Kliničko bolničkog centra Kotor ("Službeni list CG", broj 56/23);
- Odluka o osnivanju JZU Kliničko bolničkog centra Berane ("Službeni list CG", broj 56/23);
- Dvije Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o mreži zdravstvenih ustanova ("Službeni list CG", broj 49/23 i 12/23);
- Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja sa Tabelom usklađenosti sa pravnom tekovinom EU koji je sastavljen EK na ocjenu usklađenosti početkom jula mjeseca 2023.godine;
- Odgovori na komentare EK na Nacrt zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrebiti u proizvodnji droga i psihotropnih supstanci koji su dostavljeni EK u X mjesecu 2023.godine;
- Nacrti pravilnika po zahtjevu EK na osnovu Nacrta zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrebiti u proizvodnji droga i psihotropnih supstanci koji su dostavljeni na ocjenu usklađenosti EK sa pravnom tekovinom koja uređuje oblast kontrolisanih supstanci i to: Nacrt pravilnika o sadržini zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje prekursora i sadržini odobrenja za korišćenje prekursora; Nacrt pravilnika o sadržini zahtjeva za dobijanje, izmjenu i obnovu dozvole za promet prekursora i sadržini dozvola; Nacrt pravilnika o bližim podacima i sadržini godišnjeg izvještaja o proizvodnji i prometu prekursora; Nacrt pravilnika o spisku supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci; Nacrt pravilnika o obrascu, sadržini i načinu dostavljanja obavještenja o izvozu prekursora ;

Nacrt pravilnika o sadržini zahtjeva za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora, i obrascu dozvole za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora koji su dostavljeni EK na uvid i ocjenu usklađenosti;

- Dato je više mišljenja na propise koji su dostavljeni iz drugih organa državne uprave, kao i odgovora strankama po dostavljenim zahtjevima;
- Kontinuirano su sprovedene aktivnosti vezane za pregovaračko poglavlje Zaštita potrošača i javno zdravlja iz Pregovaračkog poglavlja 28.

4.2. Direktorat za zdravstvenu zaštitu, farmakologiju i regulisane profesije

U 2023. godini ukupan broj pokrenutih postupaka po zahtjevima stranaka za utvrđivanje ispunjenosti uslova u pogledu prostora, kadra i opreme za rad zdravstvenih ustanova iznosio je 172. Izdato je 27 rješenja o osnivanju zdravstvenih ustanova, 43 rješenja o proširenju zdravstvene djelatnosti, 37 rješenja o promjeni kadra, 16 rješenja koji se odnose na utvrđivanja uslova u pogledu prostora na novoj adresi, 12 rješenja o promjeni naziva zdravstvene ustanove, 12 rješenja kojim je utvrđen prestanak sa radom zdravstvenih ustanova, odnosno njihovih organizacionih djelova, kao i 5 rješenja kojim se utvrđuje promjena osnivača zdravstvene ustanove.

Što se tiče utvrđivanja ispunjenosti uslova za rad i utvrđivanja prestanka sa radom ustanova koje obavljaju dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju, na osnovu Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i Odluke o uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica i preduzetnici za obavljanje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije („Sl. list SRJ“, br. 27/97), u prethodnoj godini je podnijeto 5 zahtjeva koji su obrađeni.

Tokom 2023. godine, predmetni direktorat zaprimio je 20 predmeta koji se odnose na zdravstvene ustanove apoteke, a isti su obrađeni u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o uslovima koje moraju da ispunjavaju apoteke u pogledu prostora, potrebnog kadra i medicinsko tehničke opreme („Sl. list RCG“, br. 40/07).

Nadalje, Ministarstvo zdravlja je postupajući shodno članu 71 Zakona o upravnom postupku, kratka i hitna obavještenja stranci upućivalo telefonom ili e-mailom, kako bi se skratilo vrijeme odlučivanja. Ovo posebno i zbog poštovanja principa odlučivanja u razumnom roku, te prava stranke da u što kraćem vremenu bude informisana o ishodu postupka.

➤ Postupanje u drugostepenom upravnom postupku

Što se tiče drugostepenog postupka, Direkcija za zdravstvenu zaštitu je obradila 2 predmeta koji se odnose na žalbe na rješenja Uprave za inspeksijske poslove, od kojih je jedna žalba usvojena, jedna odbijena; 1 predmet koji se odnosi na žalbu na rješenje Fonda za zdravstveno osiguranje, a koja žalba je usvojena.

Takođe, Ministarstvo zdravlja je poštujući pravo stranke na izjašnjavanje o rezultatima ispitnog postupka, u situacijama kada se stvore uslovi za odlučivanje u meritumu i kod negativnih odluka, saslušavalo stranke, odnosno sačinjavalo zapisnike o izjašnjavanju stranaka o rezultatima ispitnog postupka, kako bi se u potpunosti ispoštovalo načelo iz člana 14 Zakona o upravnom postupku, a prije donošenja upravnih odluka.

Upravna oblast za koju je Ministarstvo zdravlja nadležno u skladu sa članom 55 Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju („Sl. list CG“, br. 145/2021), je i postupanje u drugostepenom upravnom postupku po žalbama osiguranih lica protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, koji drugostepeni upravni postupci su se tokom prethodne

godine vodili u Direktoratu za zdravstvenu zaštitu, farmakologiju i regulisane profesije – Direkcija za organizaciju i funkcionisanje zdravstvene zaštite Ministarstva zdravlja.

U pojedinim slučajevima postupanje u navedenom drugostepenom upravnom postupku zahtijevalo je angažovanje Drugostepene ljekarske komisije Ministarstva zdravlja, kao organa vještačenja, formirane rješenjima ovog Ministarstva br. 7-501/21-1461/1 od 25.03.2021. godine, br. 7-501/20-759/34 od 20.04.2021. godine, br. 7-501/20-759/38 od 15.06.2021. godine, br. 7-501/20-759/50 od 15.07.2022. godine, br. 7-501/20-3260/1 od 14.10.2022. godine i br. 7-501/23-341/3 od 03.05.2023. godine, u skladu sa članom 55 Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju, a na osnovu čijeg stručnog nalaza i mišljenja su se donosile odluke tokom izvještajne godine.

Tokom 2023. godine ukupan broj predmetnih žalbi bio je 199, uloženi protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore. Na dan 01.01.2023. godine broj neriješenih predmeta bio je šest, dok je broj neriješenih predmeta na dan 31.12.2023. godine bilo deset. Tako je ukupan broj predmeta riješenih u navedenom drugostepenom upravnom postupku i to u roku 198.

U izvještajnom periodu je broj po žalbi poništenih rješenja kada je Ministarstvo zdravlja donijelo meritorno rješenje u konkretnom drugostepenom upravnom postupku ukupno jedanaest. Riješeno je jedanaest predmeta na način da je usvojena žalba, tj. poništeno prvostepeno rješenje od kojih je šest usvojenih žalbi i pet djelimično usvojenih žalbi. Nije bilo po žalbi izmijenjenih rješenja, 71 predmet je riješen na način što su po žalbi poništena rješenja i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak, dok je Ministarstvo zdravlja donijelo 105 rješenja kojim je odbijena žalba osiguranih lica protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje. Tako da ukupan broj riješenih predmeta u 2023. godini iznosi 198 predmeta. U 2023. godini nije bilo obusavljenih postupaka, a nije podnijet nijedan zahtjev za ponavljanje postupka.

Rješenja Ministarstva zdravlja donijeta u drugostepenim upravnim postupcima, se inače, preispituju pred Upravnim sudom Crne Gore, u slučaju da stranka pokrene upravni spor tužbom kod tog suda. Tako je, Upravni sud Crne Gore nadležan i ima ovlaštenja da preispituje zakonitost odluka Ministarstva zdravlja i da u krajnjem odlučuje u sporu pune jurisdikcije. Povodom ukupno 48 pokrenuta upravna spora protiv rješenja Ministarstva zdravlja u konkretnom drugostepenom upravnom postupku, u prethodnoj godini Upravni sud Crne Gore nije donio nijednu odluku povodom pokrenutih upravnih sporova u 2023. godini pokrenutih protiv drugostepenih rješenja Ministarstva zdravlja donijetih u 2023. godini, a kojim je odlučivano o žalbama izjavljenim protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore. Tokom 2023. godine je Vrhovnom sudu Crne Gore podnijeto i 12 zahtjeva za ispitivanje sudske odluke, tj. presuda Upravnog suda Crne Gore. Ministarstvo zdravlja je bilo u obavezi da, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku poštuje pravo stranke na izjašnjanje o rezultatima ispitnog postupka, u situacijama kada se stvore uslovi za odlučivanje u meritumu i kod negativnih odluka, o čemu je sačinjavalo zapisnike o izjašnjanju stranaka o rezultatima ispitnog postupka, kako bi se u potpunosti ispoštovalo načelo iz člana 14 Zakona o upravnom postupku, a prije donošenja drugostepenih upravnih odluka.

- **Izrađena je Strategija razvoja zdravstva za period 2023 - 2027. godine sa Akcionim planom za period 2023-2024 godine.**

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj dana 25.10.2023. godine usvojila Strategiju razvoja zdravstva za period 2023-2027. godine sa Akcionim planom za period 2023-2024. godinu. Strategijom su regulisani strateški prioriteti za zdravstveni sistem Crne Gore u navedenom periodu. Postavljen je okvir za djelovanje sa ciljem jačanja učinka zdravstvenog sistema i poboljšanja zdravlja stanovništva kroz opisivanje konkretnih ciljeva i implementaciju odgovarajućih mjera koje u središtu imaju upravljanje opterećenjem bolesti kroz novi model zdravstvene zaštite sa fokusom na primarnu zdravstvenu zaštitu, kao i unaprijeđeno multisektorsko djelovanje i međusektorsku saradnju i pristup „One health“ da bi se poboljšalo zdravlje populacije, ojačala prevencija vanrednih situacija, pripremljenost i reagovanje, kao i obezbijedio bolji kvalitet i efikasnost u pružanju zdravstvenih usluga na svim nivoima zdravstvene zaštite.

➤ **Izrađena je Strategija ranog razvoja djeteta za period 2023 - 2027. godine sa Akcionim planom za 2023-2024 godinu**

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj dana 27.10. 2023. godine usvojila Strategiju ranog razvoja djeteta sa Akcionim planom za 2023-2024 godinu. Predmetna strategija je urađena u cilju unapređenja ranog razvoja djece, kao najbolje investicije u budućnost cjelokupne populacije. Koncept ranog razvoja djece je sveobuhvatan pristup programima za djecu i njihove roditelje, staratelje i okruženje i odnosi se na period od začeca do šeste godine života. Navedenom strategijom omogućiće se efikasna koordinacija između različitih sektora i nivoa vlasti, kao i saradnja među relevantnim institucijama i zainteresovanim stranama- lokalnim, nacionalnim, međunarodnim, u cilju kreiranja podržavajućih uslova za rani razvoj djece.

➤ **Transformacija opštih bolnica u Kotoru i Beranama u kliničko-bolničke centre**

S obzirom na preopterećenost Kliničkog centra Crne Gore, koju najbolje oslikava činjenica da je u 2022. godini pruženo 1.400.000,00 usluga, stvorila se potreba za decentralizacijom zdravstvenog sistema i stvaranje kliničko-bolničkih centara na sjeveru i jugu zemlje. Nakon sprovedene analize, utvrđeno je da uslove za navedenu transformaciju ispunjavaju opšte bolnice u Beranama i Kotoru, tako da je Vlada Crne Gore u junu mjesecu 2023. godine donijela odluku kojom su opšte bolnice u Kotoru i Beranama transformisane u kliničko-bolničke centre, tj. postale su zdravstvene ustanove tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite.

➤ **Donesen Plan specijalizacija i užih specijalizacija**

U cilju adekvatnog i efektivnog planiranja kadrovskih potreba i jačanja javnog zdravstvenog sistema, u 2023. godini donijet je Plan specijalizacija i subspecijalizacija, te su opredijeljena znatna sredstva u cilju stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika.

➤ **Izvršena procjena kvaliteta njege porodilja i novorođenčadi**

Ministarstvo zdravlja je u saradnji sa UNICEF-om sprovelo procjenu kvaliteta njege porodilja i novorođenčadi u 8 porodilišta u Crnoj Gori (Podgorica, Nikšić, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Cetinje, Kotor, Bar), 4 stacionara koji pružaju urgentnu akušersku njegu (Ulcinj, Rožaje, Mojkovac i Plav) i u Centru za neonatologiju u Podgorici.

U tu svrhu angažovana su tri eksperta s velikim iskustvom u vođenju procjena kvaliteta njege za majke i novorođenčad koristeći alatke i standarde Svjetske zdravstvene organizacije i međunarodnih udruženja ginekologa i akušera. Saglasno participatornoj metodologiji procjene, a u saradnji sa Kliničkim centrom Crne Gore, angažovano je i 16 nacionalnih procjenjivača koji su zajedno sa međunarodnim ekspertima obišli gore navedene ustanove u periodu od aprila do maja 2023.godine. Analiza je predstavljena zdravstvenim ustanovama u maju 2023. godine, a

zatim je održan sastanak između Ministarstva zdravlja i svih ustanova u septembru 2023. godine, kako bi ustanove što prije počele da sprovode preporuke.

➤ Nacionalni Komitet za dojenje

Nacionalni komitet za dojenje je u izvještanom priodu planirao i nadgledao sprovođenje brojnih aktivnosti: obuke zdravstvenih radnika o porodilištima po mjeri beba (10 koraka do uspješnog dojenja), obuke zdravstvenih radnika u domovima zdravlja o savjetovanju o dojenju i ishrani male djece od 0-24 mjeseca, obuke zdravstvenih radnika u Centru za neonatologiju o dojenju i porodično orjentisanoj njezi, usvanjanje nacionalnih smjernica 10 Koraka do uspješnog dojenja i nacionalnih smjernica o zdravoj ishrani male djece od 0-24 mjeseca, promovisanje dojenja, usvajanje i promocija Vodiča za dojilje, izrada Nacrta zakona o dojenju koji reguliše reklamiranje zamjena za majčino mlijeko, kako bi Crna Gora povećala svoj međunarodni rejting u ovoj oblasti.

➤ Uvođenje PZU Opšte bolnice Meljine u stečaju u javno zdravstvo

Dugogodišnji problem Bolnice Meljine u stečaju je u 2023. godini riješen na način što je ista postala dio KBC Kotor, sa svim postojećim organizacionim djelovima. Na taj način je obezbijedena zdravstvena zaštita na sekundarnom nivou za građane Herceg Novog.

➤ Pilotiranje porodično orjentisane rane intervencije u Bijelom Polju i Kotoru

U toku 2023. godine, Ministarstvo zdravlja zajedno sa Ministarstvima prosvjete i rada i socijalnog staranja, uz podršku UNICEF-a i EU, a oslanjajući se na stručna znanja i iskustva iz Portugala, Amerike, Australije, i Srbije pilotirao porodično orjentisane rane intervencije u Bijelom Polju i Kotoru. Nakon procjene potreba porodice i djeteta, zajedno sa roditeljima napravljen je plan podrške za porodicu i dijete. Pilot je takođe podrazumijevao pilotiranje međunarodno preporznanog skrining instrumenta kako bi se smetnje u razvoju djeteta ili kašnjenja, prepoznala što ranije, jer je dokazano da rana intrvencija daje najbolje rezultate kada se sprovodi na što ranijem uzrastu, već kod beba.

➤ Lista lijekova

U postupku izrade Liste lijekova Ministarstvo zdravlja je u izvještajnom periodu zaprimilo 88 zahtjeva za stavljanje lijekova na Listu lijekova koji obuhvataju zahtjeve za stavljanje novih lijekova na Listu lijekova, generičke lijekove, nove doze i nove oblike lijekova, kao i za dopunu indikacije za lijekove koji se već nalaze na Listi lijekova. Komisija za ocjenu ispunjenosti kriterijumima za stavljanje, odnosno skidanje lijekova sa Liste lijekova održala je sastanke na kojima se razmatrala farmakološka, odnosno društvena isplativost podnijetih zahtjeva. Uzimajući u obzir da stavljanje generičkih lijekova na Listu lijekova povećava broj terapijskih opcija dostupnih pacijentima ali i uštede koje donose u budžetu Fonda za zdravstveno osiguranje, predloženo je da se uvažavaju svi podnijeti zahtjevi generičkih lijekova. Kada su u pitanju zahtjevi za stavljanje novih lijekova na Listu lijekova i dopune indikacije razmatrane su njihove prednosti, društvena isplativost ovih zahtjeva i finansijski uslovi pod kojima bi se lijekovi našli na Listi lijekova. Na osnovu toga, Komisija je predložila više opcija za uključivanje novih lijekova koje bi imale različite finansijske uticaje na budžet Fonda, a koje obuhvataju lijekove koji bi se koristili u terapiji onkoloških i osjetljivih kategorija pacijenata/kinja. Takođe, razmatrani su zahtjevi koje su dostavili članovi/ce komisije preko zdravstvenih ustanova, ali i zahtjevi za povećanje cijene lijekova.

Vlada Crne Gore je na sjedinici održanoj dana 27.12.2023. godine usvojila Odluku o utvrđivanju osnovne i doplatne Liste lijekova. Na Listu lijekova stavljen je 14 lijekova koji se

do tada nisu nalazili na Listi. Osim toga, stavljeno je 67 generičkih lijekova, tzv. paralela lijekova koji se već nalaze na Listi lijekova. Na osnovu zahtjeva zdravstvenih ustanova, uzimajući u obzir njihove potrebe u toku ambulantnog i bolničkog liječenja, uvršteno je 12 lijekova pod internacionalnim nezaštićenim nazivom. Proširena je indikacija za jedan lijek. Sa Liste lijekova su skinuta 33 lijeka na osnovu zahtjeva proizvođača, odnosno nosilaca dozvole za stavljanje lijeka u promet ili u skladu sa Uredbom o kriterijumima za stavljanje, odnosno skidanje lijeka sa osnovne i doplatne Liste lijekova zbog isteka dozvole za promet.

Pregovori sa farmaceutskim kućama su se održavali, uzimajući u obzir da Ministarstvo zdravlja ima mogućnost regulisanja cijene lijekova koji se nalaze na Listi lijekova potpisivanjem posebnih ugovora sa proizvođačima, odnosno nosiocima dozvole za stavljanje lijeka u promet. Održani pregovori rezultirali su uštedom oko 4 miliona eura u budžetu Fonda za zdravstveno osiguranje, što je omogućilo adekvatno planiranje i uvođenje Trikafta za 27 pacijenata oboljelih od cistične fibroze.

➤ **Uredba o kriterijumima za stavljanje odnosno skidanje lijeka sa osnovne i doplatne liste lijekova stupila je na snagu 13. januara 2023. godine.**

Uredbom su prvi put precizno definisani kriterijumima za određivanje farmakoterapijske, društvene, ali i farmakoekonomske isplativosti lijekova za koje se podnose zahtjevi za stavljanje lijekova na Listu lijekova. Osim toga, propisano je koje vrste zahtjeva se mogu podnijeti sa pratećom dokumentacijom i obrascima, ali i obaveza usklađivanja cijena lijekova na Listi. Na ovaj način je povećana transparentnost u načinu podnošenja zahtjeva i procesu odlučivanja o pristiglim zahtjevima, što je ocijenjeno pozitivnim od strane Svjetske banke, Američke privredne komore i farmaceutske industrije.

U cilju ostvarivanja prava na kredit kod Svjetske banke u iznosu od 80 miliona eura, Ministarstvo zdravlja je pripremio predlog za izmjenu Uredbe o kriterijumima za stavljanje, odnosno skidanje lijeka sa osnovne i doplatne Liste lijekova. U skladu sa zahtjevima Svjetske banke, izmjene su se odnosile na broj godišnjih revizija Liste lijekova koji je povećan na tri puta, uvođenje obaveze revidiranja kriterijumima za primjenu lijeka na teret sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje i obavezu objavljivanja farmakoterapijskih, odnosno društvenih ocjena lijeka na sajtu Ministarstva.

➤ **Program „Stop inflaciji“**

Cijeneći društveni značaj akcije „Stop inflaciji“, a posebno imajući u vidu činjenicu da cijene lijekova i dijetetskih proizvoda utiču na životni standard naših građana, Ministarstvo zdravlja se pridružilo ovoj akciji na način što je u dogovoru sa predstavnicima/ama ZUA „Montefarm“ i lancima privatnih apoteka definisalo antiinflacionu korpu lijekova i dijetetskih proizvoda. U prvom krugu akcije je učestvovalo 220 apoteka iz 26 lanaca i trajala je do kraja juna 2023. godine. U drugom krugu akcije definisane su antiinflacione korpe čiji je sadržaj bio najmanje po dva lijeka i dijetetska suplementa iz svake od 15 grupa lijekova, dijetetskih proizvoda, hrane i opreme za bebe.

➤ **Komisija za odobravanje lijekova**

Tokom 2023. godine Komisija za odobravanje lijekova u skladu sa Osnovnom listom sa posebnim režimom odobravanja i Komisija za odobravanje lijekova van Liste lijekova razmatrale su 1404 zahtjeva za odobrenje primjene lijeka, od čega nije odobreno 80 zahtjeva. Odobrena je primjena lijekova za pacijente koji boluju od rijetkih bolesti ili kao nastavak liječenja započetkog u inostranstvu u iznosu od oko 25 miliona eura.

4.3. Direktorat za javno zdravlje, prekursore i kozmetičke proizvode

Izrađena strateška dokumenta:

- Program kontrole upotrebe duvanskih proizvoda 2023-2025, sa Akcionim planom za sprovođenje Programa kontrole upotrebe duvanskih proizvoda u Crnoj Gori 2023 – 2025. godine;
- Godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2022-2023 za sprovođenje Programa za prevenciju štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja u Crnoj Gori za period 2022-2024. u 2022. godini;
- Završni izvještaj o realizaciji Akcionog plana od 2021-2022 za sprovođenje Programa mjera za unapređenje stanja uhranjenosti i ishrane u Crnoj Gori za 2022. godinu;
- Predlog Programa za nadzor i kontrolu vektora 2023-2025 sa predlogom Akcionog plana za period 2023-2025;
- Godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2021-2023 za sprovođenje Strategije zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori 2019-2023 u 2022. godini;
- Godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2021-2023, za sprovođenje Programa za borbu protiv HIV/AIDS za period 2021-2023, za 2022. godinu, sa Predlogom Akcionog plana za 2023. godinu.

Direktorat za javno zdravlje je inicirao aktivnosti i rad na unapređenje oblasti poput:

- kontrole upotrebe duvanskih proizvoda;
- voda za ljudsku upotrebu;
- HIV/AIDS;
- mortalitetne statistike;
- uvezivanje zbirki podataka iz oblasti zdravstva sa centralnim registrom stanovnika i drugim bazama podataka;
- vanredne situacije u zdravstvu;
- mentalno zdravlje;
- imunizacije (obavezne i preporučene)
- skrining programi;
- prevencija štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja;
- vektora;
- uhranjenosti i ishrane;
- higijene i sanitacija;
- uticaj klimatskih promjena na zdravlje i dr.

Inicirana je izmjena zakonske regulative u oblasti kontrole duvana, oblasti sprovođenja obaveznih imunizacija.

Realizovan je projekat podrške unapređenju sistema rutinske imunizacije i povećanja obuhvata vakcinacijom u Crnoj Gori. Uz pomoć kancelarije UNICEF-a, projekat je trajao do decembra 2023. godine. Najznačajnije aktivnosti predmetnog projekta su: uspostavljanje call centra u kojem su obučeni ljekari pozivali roditelje nevakcionisane djece, razgovarali o benefitima vakcionisanja, odgovarali na njihova pitanja, predlagali termine za vakcionisanje, sprovedena je sveobuhvatna kampanja, izrađen je vodič za medicinske radnike, sprovedena je obuka za pedijatrijske sestre.

Uspostavljanjem bilateralne saradnja sa Ministarstvom zdravstva Republike Sjeverne Makedonije, omogućeno je prevazilaženje nedostatka Hepatit B vakcina za djecu i za odrasle, u vidu pozajmice.

U kalendar vakcinacija kao preporučena uvedena je HPV vakcina. Obezbijedena su sredstva za nabavku novih količina, pa je time proširena preporuka za sustizanje generacija, tako da se aktivno preporučuje djevojčicama od 9 do 14 godina. Pored toga dogovoreno je ponovno povećanje budžeta za HPV vakcinu tako da će naredni koraci biti i preporuka vakcinacije dječaka.

Sprovedena su dva Javna poziva za predlaganje predstavnika NVO za Komisiju za raspodjelu sredstava. Prvi Javni poziv se odnosio na oblast „borbe protiv bolesti zavisnosti 2023“, dok se drugi Javni poziv odnosio za oblast „zaštite lica sa invaliditetom za 2023.godinu“.

U okviru predsjedavanja Crne Gore Procesima saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECIP), održana je konferencija organizovana od strane Ministarstva zdravlja u saradnji sa Institutom za javno zdravlje - “Pripremljenost zdravstvenog sistema na krizne situacije” i “Imunizacija sa fokusom na HPV I MMR” gdje su učesvovali predstavnici iz oblasti javnog zdravlja iz sedam država (Albanije, Hrvatske, Sjeverne Makedonije, Rumunije, Slovenije, Srbije i Turske).

U cilju poboljšanja položaja i stvaranja boljih uslova za mlade u Crnoj Gori, a shodno Srednjoročnom programu rada Vlade za period 2022-2024, te Programu rada Vlade za 2023. godinu, Ministarstvo zdravlja je učestvovalo u radu Ministarstva sporta i mladih pri izradi Predloga strategije za mlade 2023-2027 sa Akcionim planom za period 2023-2024. U oblasti zdravlja ovim će se doprinijeti ostvarivanju ciljeva Strategije zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori, kao i promovisanju implementacije Programa za borbu protiv HIV/AIDS-a, uključujući sprovođenje informativnih kampanja i edukacija u omladinskim servisima o preventivnim mjerama, dijagnostici te smanjenju stepena diskriminacije prema osobama koje imaju HIV/AIDS.

U saradnji sa Crvenim krstom rađeno je na korekciji Kriterijuma za dodjelu priznanja u oblasti dobrovoljnog davalatstva krvi.

Prekursori i kozmetički proizvodi:

- Izdato: 85 dozvola za uvoz/izvoz prekursora;
- Izdato: 8 dozvola za promet prekursora;
- Dostavljen godišnji izvještaj Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - International Narcotics Control Board, Beč), koji sadrži podatke o uvozu/izvozu prekursora, zaplijenjenim količinama i zaustavljenim pošiljkama prekursora za 2022. godinu (izvještaj sadrži podatke CInMED-a, Uprave policije, Forenzičkog centra i pravnih lica koji su vršili promet);
- Dostavljeni upitnici Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika u vezi sistema kontrole i praćenja dvije supstance „4-piperidone“ i „1-boc-4-piperidone“ i njihovog mogućeg uključivanja u Tabelu I Konvencije Ujedinjenih nacija protiv nezakonitog prometa opojnih droga i psihotropnih supstanci 1988;
- Rad na izradi I Priloga izvještaju EK o Crnoj Gori za 2023. (za period od 6. jun 2022 – 31. mart 2023.), za poglavlje 1 - Sloboda kretanja robe;
- Rad na izradi I Priloga izvještaju EK o Crnoj Gori za 2023. (za period od 6. jun 2022 – 31. mart 2023.), za poglavlje 29 - Carinska unija;
- Rad na izradi II Priloga izvještaju EK o Crnoj Gori za 2023. (za period od 1. april 2023. – 15. jun 2023.), za poglavlje 1 - Sloboda kretanja robe;
- Rad na izradi II Priloga izvještaju EK o Crnoj Gori za 2023. (za period od 1. april 2023. – 15. jun 2023.), za poglavlje 29 - Carinska unija;
- Rad na izradi odgovora na pitanja EK za sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze. (u okviru poglavlja 1 - Sloboda kretanja robe i poglavlje 29 - Carinska unija);
- Ocjenjivanje relevantnosti paketa pravne tekovine EU (celeksi) za period od 1. oktobra 2021. do 1. oktobra 2023, za poglavlje 1 - Sloboda kretanja robe;

- Ocjenjivanje relevantnosti paketa pravne tekovine EU (celexi) za period od 1. oktobra 2021. do 1. oktobra 2023, za poglavlje 29 - Carinska unija;
- Rad na ažuriranju Akcionog plana za poglavlje 29 – Carinska unija;
- Učešće u izradi Tabele usklađenosti sa odgovorima na komentare EK u vezi usaglašenosti Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih sustanci (Zakon o prekursorima) sa Uredbom (EZ) 111/2005 kao i učešće u korigovanju Nacrta Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih sustanci;
- Učešće u izradi pravilnika:
  - Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje prekursora i sadržini odobrenja za korišćenje prekursora;
  - Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje, izmjenu i obnovu dozvole za promet prekursora i sadržini dozvola;
  - Pravilnik o bližim podacima i sadržini godišnjeg izvještaja o proizvodnji i prometu prekursora;
  - Pravilnik o spisku supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih sustanci (Pravilnik o spisku prekursora);
  - Pravilnik o obrascu, sadržini i načinu dostavljanja obavještenja o izvozu prekursora;
  - Pravilnik o sadržini zahtjeva za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora, i obrascu dozvole za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora.
- Učešće u izradi dokumenta Procjena sposobnosti upravljanja rizicima od katastrofa Crne Gore i učešće u izradi Baze podataka zdravstvenog sektora koja je u sklopu navedeni dokumenta;
- Date saglasnosti na:
  - Predlog Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2024-2026.godine;
  - Predlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija;
  - Predlog pravilnika o izmjeni Pravilnika o listi klasifikovanih supstanci;
  - Uvoz biocida i upotrebu za naučno istraživanje.
- Učešće u izradi Zakona o obnovi nakon elementarnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća.

Takođe, na sva pitanja i zahtjeve kako pravnih tako i fizičkih lica u vezi prekursora i kozmetičkih proizvoda, blagovremeno je odgovoreno.

Svi predmeti riješeni su pozitivno i u zakonski propisanom roku.

4.4. Direktorat za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite, unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu i zakonitost funkcionisanja strukovnih regulatornih tijela (komore)

➤ **Kontinuirana medicinska edukacija KME**

Shodno budžetu za KME za 2023.godinu opredijeljeno je 200.000,00 eura za edukacije zdravstvenih radnika Crne Gore. Zbog problematike u dijelu realizacije edukacija, prenosa sredstava od strane Fonda za zdravstveno osiguranje, nedostatka plana razvoja kadrova zdravstvenih ustanova, Ministarstvo zdravlja je 2023. godine prvobitno dalo saglasnost na polugodišnje planove KME. Od ukupnog budžeta od 200.000,00 eura za 2023. godinu ukupno je realizovano 172.892,33 eura.

Zbog neutrošenih budžetskih sredstava od ranijih godina, IJZ za 2023. godinu nije imao potraživanje za prenos sredstava, a ukupna utrošena sredstva za KME za IJZ za 2023. godinu iznosila su 75.000,00 eura.

Takođe, počevši od 2023. godine Ministarstvo zdravlja je donijelo izmjene u dijelu prenosa sredstava za KME. Zdravstvene ustanove dostavljale su Ministarstvu zdravlja finansijske izvještaje o realizaciji aktivnosti i utrošenim sredstvima Plana i programa KME za tekuću godinu. Po dobijanju saglasnosti na mjesečne izvještaje o realizaciji Plana i programa KME, Ministarstvo zdravlja upućivalo je zahtjev Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore za otpuštanje sredstava u skladu sa realizovanim Planom i programom KME.

Tokom 2023. godine, Ministarstvo zdravlja organizovalo je više edukacije, za KME koordinate i menadžment zdravstvenih ustanova, u cilju definisanja i izrade Plana i programa KME, instrukcija o načinu pripreme i izvještavanja o istom, kao i usaglašavanju preciznih smjernica i postupanja kada su u pitanju prioritetne teme u dijelu KME.

➤ **Kontrola strukovnih regulatornih tijela (komore)**

Tokom 2023. godine Ministarstvo zdravlja je sprovelo kontrole regulatornih tijela (komora).

Kontrolom je u konačnom utvrđeno da je visina sredstava za obavljanje prenesenih poslova za 2023. godinu u ukupnom iznosu od 66.000,00 eura, i to.

- Ljekarska komora 21.000,00 eura;
- Komora fizioterapeuta 15.000,00 eura;
- Farmaceutska komora 15.000,00 eura i
- Stomatološka komora: 15.000,00 eura.

➤ **Unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu**

U cilju kontinuiranog sprovođenja reforme javne uprave u Crnoj Gori, Vlada Crne Gore je u decembru 2021. godine usvojila Strategiju reforme javne uprave 2022 – 2026 (Strategija) sa Akcionim planom 2022 - 2024. Ovim dokumentom definisan je i osnovni cilj - zajedničko građenje odgovorne, efikasne, transparentne i optimalne javne uprave, okrenute potrebama građana i privrede. S tim u vezi je prepoznata potreba za uspostavljanje funkcionalne javne uprave sa efikasnim sistemom kadrovskog planiranja na osnovu identifikovanih potreba. Pratećim Akcionim planom je predviđena aktivnost koja podrazumijeva izradu Funkcionalne analize: Upravljanje ljudskim resursima za oblast zdravstva. Predmetna analiza obuhvata interne procese rada, efikasnost i odgovornost javne uprave, sa preporukama za unapređenje stanja u sektoru zdravstva, kadrovsku politiku, analizu broja zaposlenih, analizu zarada zaposlenih u zdravstvu, obuhvatajući kako medicinski tako i nemedicinski kadar.

Oformljena je radna grupa za sprovođenje aktivnosti izrade Funkcionalne analize koja uključuje, pored predstavnika Svjestke banke i Ministarstva zdravlja, i predstavnike Ministarstva javne uprave, Ministarstva finansija, Fonda za zdravstveno osiguranje i Instituta za javno zdravlje. Odrađen je nacrt prve faze projekta koji se odnosi na analize o platama i zapošljavanju u zdravstvenom sektoru kao i izazovima vezanim za upravljanje ljudskim resursima. Faza dva ovog projekta će se fokusirati na pružanju detaljnih dokaza o praksi upravljanja ljudskim resursima i dinamici učinka, koji su potrebni da se podrži politika koja osigurava da zdravstveni sektor ima dovoljan broj osoblja sa odgovarajućom kombinacijom vještina, te da je osoblje dovoljno motivisano i produktivno korišteno u pružanju visokokvalitetnih zdravstvenih usluga građanima CG.

Predmetna analiza treba da nam pruži preporuke kako poboljšati planiranje i dostupnost informacija u vezi sa rasporedom kadrova, da bi Ministarstvo zdravlja moglo da na adekvatan način planira odobravanje specijalizacija i da afirmiše mlade ljude da se bave medicinom i

ostaju u svojoj zemlji. Analiza će biti dobar input za izradu Plana ljudskih resursa, u smislu pokazatelja oblasti koje bi bile u riziku od deficita kadra, kao i planiraju specijalizacije i sl.

U cilju izrade Plana ljudskih resursa za sledećih 10 godina, Ministarstvo zdravlja je tokom 2023. godine započelo prikupljanje podataka od strane svih zdravstvenih ustanova. Pored seta podataka o postojećem kadru, zdravstvenim ustanovama traženo je da dostave kadrovsko planiranje ustanova koje podrazumijeva viziju razvoja kadra i potrebe u narednih 10 godina u skladu sa potrebama stanovništva, trendovima u obolijevanju, kao i opterećenosti zdravstvenih službi.

➤ **Prigovori pacijenata u 2023. godini**

U toku 2023. godine zaštitnicima prava pacijenata u zdravstvenim ustanovama i Ministarstvu zdravlja podnijeto je ukupno **2045** prigovora, od čega je zaštitnicima prava pacijenata u zdravstvenim ustanovama podnijeto 1902 prigovora, a 143 Ministarstvu zdravlja.

Zaštitnicima prava pacijenata u zdravstvenim ustanovama je tokom 2023. godine, podnijeto **1902** prigovora koji su se najvećim dijelom odnosili na dužinu čekanja zdravstvenih usluga, postupak zdravstvenih radnika ili saradnika, organizacija zdravstvene službe, način plaćanja zdravstvenih usluga, kvalitet zdravstvenih usluga i ostalo.

Ako se pogledaju podaci o prigovorima u odnosu na zdravstvene ustanove najveći broj prigovora se odnosio na Doma zdravlja Glavnog grada (819), Klinički centar Crne Gore (755), Institut za javno zdravlje Crne Gore (106), Dom zdravlja Berane (44), Dom zdravlja Nikšić (32), Opštu bolnicu Bar (20) i Zavod za hitnu medicinsku pomoć (21). Navedene ustanove pružaju najveći broj usluga na godišnjem nivou i proporcionalno imaju i najveći broj prigovora.

U zdravstvenim ustanovama Domu zdravlja Andrijevića, Domu zdravlja Ulcinj, Opštoj bolnici Cetinje u 2023. godini nije bilo prigovora građana.

Ministarstvu zdravlja tokom 2023. godine podnijeto je **143** prigovora na rad zdravstvenih ustanova: od čega 34 na kvalitet zdravstvene usluge, u kategoriju ostalo 16 prigovora, na organizaciju zdravstvene službe 24, vrijeme čekanja na specijalistički pregled 15 i na ponašanje zdravstvenog radnika/ saradnik 32 prigovora.

Nije podnesen nijedan prigovor na korupciju u zdravstvenom sistemu.

Ministarstvo zdravlja sprovelo je tri vanredne eksterne provjere kvaliteta stručnog rada.

4.5. Direktorat za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam

PROJEKTI IZ KAPITALNOG BUDŽETA I IPA FONDOVA

- **Klinika za mentalno zdravlje**

Aktivno se pratila realizacija ove značajne investicije, koja je uključivala komunikaciju između projektanta, nadzora, izvođača radova, Ministarstva zdravlja i Uprave za kapitalne projekte.

Tokom realizacije projekta, morala su biti odrađena brojna usklađivanja sa potrebama krajnjeg korisnika, te se završetak radova očekuje do jeseni 2024. godine.

Opšti podaci:

Radovi na izgradnji su započeti krajem jula 2022.godine. Ukupno ugovorena vrijednost projekta je 7.314.390,72€, sa pdv-om.

Izgradnjom ovog objekta obezbjeđiće se savremeni uslovi za liječenje odraslih u ovoj oblasti. Prvi put u Crnoj Gori biće obezbijedeno i odjeljenje za dječiju i adolescentnu psihijatriju gdje će biti moguća hospitalizacija maloljetnih lica. Smanjiće se broj pacijenata koji se šalju u inostranstvo, najčešće su to bile ustanove iz država regiona.

- **Izgradnja novog objekta za potrebe Klinike za infektivne bolesti i Klinike za dermatovenerologiju kliničkog centra Crne Gore – IPA projekat**

Aktivno se pratila realizacija ove značajne investicije, koja je uključivala komunikaciju između projektanta, nadzora i izvođača radova, Ministarstva zdravlja i Uprave za kapitalne projekte. Organizovani su redovni nedeljni sastanci na samom gradilištu kako bi se blagovremeno podijelile sve neophodne informacije i sagledali eventualni problemi u cilju što efikasnijeg rješavanja.

Opšti podaci:

Radovi na izgradnji objekta su započeti 01.02.2023.godine. Rok za realizaciju je 18 mjeseci. Ugovoreni iznos za radove je 8.492.468,22€, dok za nadzor iznosi 340.600,54€.

Izgradnjom ovih Klinika postiže se unapređenje infrastrukturnih i tehničkih kapaciteta Kliničkog centra Crne Gore, kao i unapređenje ukupne zdravstvene zaštite stanovništva u borbi protiv zaraznih bolesti. Projekat se finansira iz sredstava Evropske Unije.

- **Adaptacija i opremanje mikrobioloških laboratorija – IPA projekat**

U februaru 2023. godine je počela adaptacija i očekuje se da će projekat biti završen u februaru 2024.godine. Paralelno sa adaptacijom realizovala se i nabavka opreme u svim laboratorijama.

Aktivno se pratila realizacija, koja je uključivala komunikaciju između projektanta, nadzora, izvođača radova, Ministarstva zdravlja i Uprave za kapitalne projekte. Organizovani su redovni sastanci u Upravi za kapitalne projekte kako bi se precizirao plan aktivnosti, sagledali eventualni problemi i blagovremeno djelovalo na njihovo rješavanje.

Cilj projekta je poboljšanje kvaliteta pružanja usluga u mikrobiološkim laboratorijama kroz obezbjeđivanje adekvatne opreme i renoviranje relevantnih laboratorija do određenih standarda EU. Projekat je finansiran iz sredstava Evropske Unije.

Ugovoreni iznos za radove iznosi 1.191.479,82€, za nadzor 49.500,00€, a za nabavku opreme je 839.864,00€.

- **Radovi na izgradnji Operativnog centra za vanredne situacije (EOC) i unapređenje IT sistema u oblasti prikupljanja i upravljanja podacima u kriznim situacijama – IPA projekat**

Radovi na izgradnji objekta su započeti u januaru 2023. godine. Aktivno se pratila realizacija ove značajne investicije, koja je uključivala komunikaciju između projektanta, nadzora, izvođača radova, Ministarstva zdravlja i Uprave za kapitalne projekte. Završetak projekta se očekuje u martu 2024.godine.

Cilj projekta je jačanje kapaciteta Instituta za javno zdravlje Crne Gore, kako bi efikasno odgovorilo na javno-zdravstvene potrebe za sva buduća izbijanja zaraznih bolesti u zemlji kroz izgradnju i opremanje Centra za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti sa Operativnim centrom

za vanredne situacije i unapredjenjem IT sistema u oblasti prikupljanja i upravljanja podacima u kriznim situacijama.

Projekat se finansira iz sredstava Evropske Unije.

Ugovoreni iznos za radove je 2.144.491,25€, dok je za nadzor 49.500,00€.

- **Otvaranje stomatoloskih ambulanti u školama (59 osnovnih i srednjih škola)**

U prvom kvartalu 2023.godine je izabrana firma za pripremu projekata za adaptaciju, započete su aktivnosti obilaska škola i pripreme projektne dokumentacije.

Vrijednost radova 1.2 miliona, vrijednost opreme 1.3 miliona €.

Nakon pripremljene dokumentacije 27.10.2023.godine je raspisan tender za izbor izvođača radova. Na navedeni tender se nije javio ni jedan ponuđač. Očekujemo ponovno raspisivanje navedenog tendera, kao i tendera za nabavku opreme. Postoje brojni izazovi za realizaciju inicijative. Potrebno ažurirati radne timove na realizaciji daljih aktivnosti. Izazovi se ogledaju u aktivnim ugovorima sa stomatoloskim ambulantom od strane Fonda, koji su potpisani tokom 2023.godine u toku realizacije inicijative, kao i prateće izmjene internih akata kao što su sistematizacija radnih mjesta, plan prijema kadra i ostalo.

- **Rekonstrukcija zgrade za neurologiju i infektivno odjeljenje Opšte bolnice Berane**

Tokom 2022. godine je raspisan tender i potpisan ugovori za radove. Tokom 2023.godine izvođeni su radovi bez većih izazova. Od strane OB Berane upućen je zahtjev za dodatnim radovima, za koji je raspisan tender i očekuje se brzo izvođenje i tog segmenta radova. Projekat je u završnoj fazi.

- **Nabavka magnetne rezonance (2 kom) i skenera (1 kom)**

Tender je raspisan tokom 2022. godine. Tender za nabavku opreme nije završen zbog brojnih žalbi ponuđača. Obavljen je sastanak sa predstavnicima Državne komisije za javne nabavke. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 1.930.000,00€, bez PDV-a. Projekat od izuzetnog značaja zbog omogućavanja dostupnosti usluge u Nikšiću i Bijelom Polju, kao i rasterećenosti Kliničkog centra Crne Gore.

- **Rekonstrukcija objekta Opšte bolnice Bijelo Polje**

Raspisan je tender za izradu glavnog projekta tokom 2022. godine, izabrana firma, i u toku 2023.godine su se sprovodile aktivnosti na pripremi idejnog rešenja i glavnog projekta, kao i njegove revizije. Nakon završetka revizije glavnog projekta, slijedi tender za rekonstrukciju.

- **Izgradnja objekta za potrebe proširenja RO službe Opšte Berane**

Tokom 2022. godine je raspisan tender, ugovori su potpisani. Tokom 2023.godine projekat se realizovao planiranom dinamikom. Očekuje se završetak početkom 2024.godine.

- **Rekonstrukcija i dogradnja Centra za neonatologiju Instituta za bolesti djece**

Tokom 2023.godine je pripremljen projektni zadatak od strane Kliničkog centra. Dostavljen je Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Očekuje se raspisivanje konkursa za idejno rešenje. U okviru navedenog projekta je planirano da se smjesti banka humanog mlijeka, banka celija i tkiva i premjestanje centra za neonatologiju.

- **Nabavka transfuziomobila za potrebe Zavoda za transfuziju**

Tender je raspisan tokom 2023. godine, očekuje se odluka o odabiru ponudjača. Nakon odluke slijedi potpisivanje ugovora i isporuka vozila. Transfuziomobil je neophodan za prikupljanje krvi na cijeloj teritoriji CG čime će se omogućiti veća dostupnost krvi i veći obuhvat davanja.

- **Adaptacija jedinica ZHMP Crne Gore u Budvi, Baru, Beranama, Nikšiću i Bijelom Polju**

Tender je raspisan tokom 2023. godine. Nije se javio ni jedan ponuđač, te se očekuje da isti bude ponovo raspisan.

- **Nabavka medicinske opreme za zavod za transfuziju krvi**

Tender je raspisan tokom 2023. godine i isti je u toku. Očekuje se zainteresovanost kompanija koje se bave nabavkom opreme, izazovi su uvijek prisutni kada je u pitanju nabavka opreme i potencijalne žalbe ponuđača.

Tenderi za nabavku lineranog akceleratora za potrebe Kliničkog centra Crne Gore, izvođenje radova na adaptaciji Doma zdravlja Budva i izvođenje radova na izgradnji radiološkog odjeljenja Doma zdravlja Plav, raspisani su 29.12.2023. godine.

- **Rekonstrukcije stare onkologije za potrebe PET CT centra sa Klinikom za hematologiju**

Takođe, Direktorat za projekte, inovacije i zdravstveni turizam je tokom 2023. godine, u saradnji sa Kliničkim centrom Crne Gore pokrenuo aktivnosti na realizaciji projekta Rekonstrukcije stare onkologije za potrebe PET CT centra sa Klinikom za hematologiju.

Pripremljen je projektni zadatak od strane Kliničkog centra, i dostavljen Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma koji je dao saglasnost za realizaciju istog. Tender za izradu glavnog projekta raspisan tokom 2023. godine. Izabran je projektant, i u toku je izrada glavnog projekta koji će biti urađen u skladu sa sugestijama predstavnika IAEA, za ovu oblast.

PET CT je uređaj koji će biti dobijen iz saradnje naših institucija sa IAEA – međunarodnom atomskom agencijom, a već je u toku obuka osoblja Kliničkog centra Crne Gore za rad na ovom aparatu u centrima koji su referentni i izabrani od strane ove organizacije. Njihovu podršku Klinički centar očekuje i u početnom periodu implementacije ove dijagnostičke metode, do potpunog osamostaljenja njihovih zaposlenih.

Nabavkom ovog aparata smanjiće se broj pacijenata koji se šalje u inostranstvo, s obzirom da ova procedura do sad nije radjena kod nas, a samim tim i njihov komfor tokom tretmana kao i troškovi koji se izdvajaju za pratnju ovim pacijentima.

Projekti za koje raspisani konkursi za idejno arhitektonsko rešenje:

- **Izgradnja Opšte bolnice u Pljevljima**

Raspisan je konkurs za idejno rešenje od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za idejno arhitektonsko rešenje 09.02.2023. godine. Rok za predaju radova bio je 14. april 2023. godine. Rezultati konkursa objavljeni 14.06.2023. godine (link Rezultati međunarodnog Konkursa za idejno arhitektonsko rješenje objekta opšte bolnice u

Pljevljima - Arhitektonski Konkursi (architecturalcompetitions.me) folder 47269). Izabrano je pobjedničko rešenje, i u toku su završne aktivnosti na pripremi projektnog zadatka za raspisivanje tendera po principu „projektuj i izgradi“.

- **Urgentni blok Kliničkog centra Crne Gore**

Raspisan je konkurs od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za idejno arhitektonsko rešenja 25. jula 2023. godine. Rok za predaju radova je bio 9. oktobar 2023. godine. Rezultati konkursa objavljeni su 27.10.2023.godine (link Rezultati međunarodnog Konkursa za idejno arhitektonsko rješenje Urgentnog centra u okviru kompleksa Kliničkog centra Crne Gore - Arhitektonski Konkursi (architecturalcompetitions.me) folder 58 931. Nakon odabira pobjedničkog rešenja sledeći korak je priprema projektnog zadatka za glavni projekat, za šta su aktivnosti u toku, nakon čega će biti raspisan tender za izradu glavnog projekta.

- **Dom zdravlja City kvart**

Raspisan je konkurs od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za idejno arhitektonsko rešenja 08.avgusta 2023.godine. Rok za predaju radova je bio 30.oktobar 2023.godine. Izabrano je pobjedničko idejno rešenje, rezultati konkursa su objavljeni(link <https://architecturalcompetitions.me/me/detaljno/rezultati-medunarodnog-konkursa-za-idejno-arhitektonsko-rjesenje-objekta-doma-zdravlja-u-city-kvartu-u-podgorici> Link 1 - folder 52_30103) . Nakon odabira pobjedničkog rešenja sledeći korak je priprema projektnog zadatka za glavni projekat, nako čega će biti raspisan tender za izradu glavnog projekta.

- **Rekonstrukcija objekta stare Dječije bolnice na Cetinju**

Ministarstvo zdravlja je sa Prijestonicom Cetinje zaključilo Sporazum o saradnji, te je Prijestonica u saradnji sa Opštom bolnicom Cetinje pokrenula aktivnosti na pripremi projektnog zadatka, nakon čega će Ministarstvo zdravlja preuzeti realizaciju radova kroz Kapitalni budžet. Raspisan je konkurs od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za idejno arhitektonsko rešenje dana 9.11.2023.godine. Rok za predaju radova je 21. januar 2024.godine.

Nakon odabira pobjedničkog rešenja sledeći korak je priprema projektnog zadatka za glavni projekat, nakon čega će biti raspisan tender za izradu glavnog projekta od strane Prijestonice Cetinje.

Takođe, u cilju obezbjeđivanja podrške za oblast zdravstva kroz IPA III fondove, ovaj Direktorat je preduzeo aktivnosti na programiranju aktivnosti za 2023. godinu.

Ministarstvo zdravlja je intezivno radilo i na **razvoju Akcionih dokumenata za Program IPA III**, budući da su akcije koje smo predložili okarakterisane kao prihvatljive uz određene modifikacije. Stoga su pripremljeni Akcioni dokumenti za dva predloga projekta: **“Porodiliste po mjeri beba”** – cca 2 miliona € i **“Digitalizacija zdravstvenog sektora u Crnoj Gori”** – cca 3.5 miliona eura. U cilju uspješnije realizacije ovih aktivnosti uspostavljena je intezivna saradnja sa UNDP-om i UNICEF-om.

Kao bitan segment takođe navodimo otvaranje mogućnosti za prekogranične **projekte Interreg program 2021-2027 sa Hrvatskom i BiH.**

Održan je niz sastanaka sa predstavnicima institucija iz Hrvatske i BiH u cilju pronalaženja adekvatnih partnera iz navedenih oblasti i ostvarivanja saradnje za naredni period.

Shodno tome, pristupilo se pripremi aplikacija, te je zajedno sa partnerima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Ministarstvo zdravlja apliciralo sa četiri projekta, i to:

1. **Dr Light** – Ministarstvo zdravlja je partner na projektu, dok je vodeći partner Opšta bolnica Zadar. Vrijednost projekta je 1.706.632,54 eura. Pomenutim projektom bi se unaprijedila usluga Oftalmološke ambulante u OB Nikšić, kroz nabavku nove opreme.
2. **Care4Life** – Ministarstvo zdravlja je vodeći partner na projektu. Vrijednost projekta je 1.870.122 eura. Pomenutim projektom bi se unaprijedila zdravstvena zaštita u ruralnim područjima, prije svega kroz nabavku mobilne ambulante.
3. **Senior support** – Ministarstvo zdravlja je partner na projektu čija je ukupna vrijednost 782.724,36 eura, sa akcentom na brigu o starijama u zajednici, prije svega unapređenje kvaliteta i dostupnosti zdravstvene zaštite u ruralnim područjima.
4. **Brain4DH** - Ministarstvo zdravlja je partner na projektu, dok je Medicinski fakultet u Splitu vodeći partner na projektu vrijednosti cca 800.000,00 eura i odnosi se na oblast digitalnog zdravlja.

Svi navedeni projekti su prošli administrativnu kontrolu, pa se očekuju rezultati prihvatljivosti koji će u konačnom definisati koji od projekata će dobiti zeleno svjetlo za finansiranje.

Interreg IPA program prekogranične saradnje za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru jedan je od instrumenata sprovođenja kohezijske politike Evropske unije. Realizacijom zajedničkih aktivnosti i projekata od strane zemalja učesnica navedenog programa ovaj trilateralni program doprinosi jačanju društvenog, ekonomskog i teritorijalnog razvoja programskog područja zemalja učesnica.

U Direktoratu su tokom 2023. godine završene i aktivnosti na realizaciji prekograničnog projekta PHASE (Italija-Albanija-Crna Gora). Kroz projekat su obezbijedjena značajna oprema za KCCG, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, kao i veliko prekogranično iskustvo sa Italijom i Albanijom na polju telemedicine.

ENERGETSKA EFIKASNOST U ZDRAVSTVENIM OBJEKTIMA

Status aktivnosti MEEP2

Međunarodna banka za obnovu i razvoj odobrila je zajam Vladi Crne Gore u iznosu od 6 miliona € za finansiranje projekta „**Energetska efikasnost u Crnoj Gori – druga faza**“. Ovaj Projekat predstavlja nastavak realizacije projekta "**Energetska efikasnost u Crnoj Gori**".

Projekat ima za cilj poboljšanja energetske karakteristika zdravstvenih objekata, radiće se na uspostavljanju:

- ✓ monitoring sistema za praćenje, koji će na prvom mjestu pratiti nivoa komfora u zdravstvenim objektima i
- ✓ održivog sistema finansiranja projekata energetske efikasnosti u javnom sektoru. Održivi sistem finansiranja, omogućiće da se nakon realizacije druge faze projekta, radovi na primjeni mjera energetske efikasnosti u ostalim zdravstvenim objektima, finansiraju iz ušteda koje se ostvaruju u adaptiranim zdravstvenim objektima.

Za implementaciju projekta energetske efikasnosti u zdravstvenim ustanovama zaduženo je Ministarstvo zdravlja, dok je Ministarstvo kapitalnih investicija odgovorno za koordinaciju projekta i obezbjeđivanje podrške Ministarstvu zdravlja.

- ✓ U okviru prve faze projekta MEFP 1, koja je završena u martu 2018. godine, energetski je adaptirano 25 javnih objekata, i to: 16 zdravstvenih objekata (Opšta bolnica Berane, Opšta bolnica Bijelo Polje, Dom zdravlja Pljevlja, Specijalna bolnica Brezovik, Klinički Centar Crne Gore (uključena i adaptacija Instituta za bolesti djece), Dom zdravlja Cetinje, Opšta bolnica "Danilo I", Cetinje, Dom zdravlja Kotor, Opšta bolnica Kotor, Dom zdravlja Andrijevića, Dom zdravlja Kolašin, Dom zdravlja Nikšić i Zdravstvena stanica Petnjica), osam obrazovnih ustanova i jedan studentski dom;
- ✓ Do sada je u okviru druge faze projekta MEEP 2, koja je započeta u septembru 2018. i koja će trajati do 30.06.2025. godine, adaptirano je 9 zdravstvena objekta, i to: Dom zdravlja "Dr Nika Labović", Berane, Dom zdravlja "Dr Branko Zogović", Plav, Dom zdravlja Rožaje, Dom zdravlja Ulcinj, Opšta bolnica "Blažo Orlandić" Bar, Specijalna bolnica "Vaso Čuković" Risan, Specijalna bolnica za psihijatriju „Dobrota“, Kotor, Dom zdravlja Tivat i Dom zdravlja Podgorica – Golubovci;
- ✓ Smanjena je potrošnja energije u prosjeku za 42 %;
- ✓ Preko 95% korisnika objekata je zadovoljno unutrašnjim komforom nakon primjene mjera energetske efikasnosti.

Dana 26.10.2023. godine, Ministarstvo zdravlja je potpisalo ugovor za „Izvođenje radova u objektima: Opšta bolnica Nikšić (građevinsko zanatski), Dom zdravlja Mojkovac, Dom zdravlja Danilovgrad, Zdravstvena stanica Žabljak, Dom zdravlja Podgorica-Blok V“, sa Joint Venture ROAMING MONTENEGRO. Vrijednost ugovora iznosi 1.789.825,62 € (PDV je uključen).

Ugovor se odnosi na izvođenje radova na: zamjenu fasadne bravarije, postavljenju tremo izolacije na fasadi, postavljanje termoizolacije krovnih ravni, zamjena i unapređenje sistema za osvjetljenje i grijanje.

Realizacija svih radova sprovede se u cjelosti u saglasnosti sa crnogorskom zakonskom procedurom i u skladu sa pravilima Svjetske banke. Posebna pažnja biće posvećena mjerama očuvanja zaštite životne sredine.

Takođe, raspisan je tender za izvođenje radova na : Opšta bolnica Nikšić (elektro i mašinski, i ostali radovi koji nisu energetska efikasnost i kojim je obuhvaćena psihijatrija i dječiji dispanzer) i Dom zdravlja Podgorica-Konik. U toku je evaluacija dostavljenih ponuda.

INVESTICIJE U OPREMU I GRAĐEVINSKE RADOVE – kapitalni izdaci (budžet Fonda za zdravstveno osiguranje) sopstvena sredstva i donacije

Osim realizaciju IPA projekata i kapitalnog budžeta koji realizuju ulaganja u izgradnji i opremanje iz EU i nacionalnog budžeta, Direktorat je aktivno pratio sva ulaganja u zdravstvene ustanove iz sopstvenih sredstva, donacija, kroz projekte i druge izvore finansiranja, koje su samostalno obezbijedili. U svakodnevnoj komunikaciji sa ZU, kao i Fondom za zdravstveno osiguranje radilo se na iznalaženju mogućnosti za obezbjeđivanje finansijskih sredstava za opremu neophodnu ZU za pružanje nesmetane zdravstvene zaštite, kao i za adaptacije i rekonstrukcije postojećih objekata kako bi se unaprijedili uslovi za rad zdravstvenih radnika, kao i za boravak pacijenata.

U periodu od 1.1.2023 do 31.12.2023. godine investicije u javne zdravstvene ustanove u Crnoj Gori iz **kapitalnih izdataka Fonda za zdravstveno osiguranje, sopstvenih sredstava**

i donacija iznosile su cca 9.1 miliona eura za nabavku opreme i cca 1.7 miliona eura za adaptacije/rekonstrukcije objekata.

NKT SREDSTVA

Ministarstvo zdravlja je obezbijedilo, a Direktorat za projekte (IPA), inovacije i zdravstveni turizam je koordinirao aktivnostima preusmjerenja NKT sredstava zdravstvenim ustanovama za jačanje kapaciteta pružanja zdravstvenih usluga. Sredstva u iznosu od 5,1 miliona eura su raspodijeljena po specifikaciji Ministarstva zdravlja, kao što je predstavljeno u tabeli.

Redni broj	Ustanova	Namjena	Iznos u eurima
1	Klinički centar Crne Gore	Endoskopski stub sa 4K monitorom	60.318,42
1	Klinički centar Crne Gore	Nabavka komore za citostatike	463.000,00
1	Klinički centar Crne Gore	Nabavka medicinskog potrošnog materijala za skrining za novorođenčad	121.421,08
2	KBC Kotor	Digitalni mamograf	193.600,00
2	KBC Kotor	Angio sala	1.101.100,00
3	Dom zdravlja Cetinje	Rekonstrukcija objekta	330.000,00
4	Opšta Bolnica Bijelo Polje	RTG aparat sa skopijom i sanitetsko vozilo	259.600,00
5	KBC Berane	Mamograf	193.600,00
5	KBC Berane	Angio sala	1.101.100,00
6	Opšta Bolnica Bar	Magnetna rezonanca	758.809,08
6	Opšta Bolnica Bar	Nabavka hitne opreme - laparoskopski stub, operacioni stolovi, set instrumenata za laparoskopiju i aparatura za službu anesteziologije	251.966,81
7	SB Risan	Nabavka RTG aparata sa C lukom, bolničkih kreveta i reanimobila	324.246,20

Realizovane nabavke:

- **Klinički centar Crne Gore**- endoskopski stub sa 4K monitorom, kao i nabavka medicinskog potrošnog materijala za skrining za novorođenčad;

- **KBC Kotor** - digitalni mamograf;
- **DZ Cetinje** - rekonstrukcija krova i fasade;
- **KBC Berane** - mamograf i angio sala;
- **OB Bijelo Polje** - RTG aparat sa skopijom i sanitetsko vozilo;
- **OB Bar** - nabavka hitne opreme - laparoskopski stub, operacioni stolovi, set instrumenata za laparoskopiju i aparatura za službu anesteziologije.
- **SB Risan** - bolnički kreveti i reanimobil;

Direktorat je u kontinuiranoj komunikaciji sa preostalim javnim zdravstvenim ustanovama pratio realizaciju nabavke preostale planirane opreme po specifikaciji Ministarstva zdravlja.

REALIZOVANE DONACIJE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA

DONACIJE za period: 01.01 - 31.12.2023.	
1. Građevinski radovi	489.089,78
2. Ljekovi	1.540,80
3. Medicinska oprema/aparati	1.566.055,64
4. Novac	581.359,21
5. Ostalo	343.009,30
6. Potrošni materijal	480.141,02
7. Sponzorstva	6.994,00
8. Nemedicinski materijal	0,00
9. Vozila	28.618,00
Ukupno	3.496.807,75

Tabela najvećih donacija:

JZU	Donator	Predmet donacije (gotovina, roba)	Ukupna vrijednost donacije:
Klinički centar Crne Gore	Ambasada Republike Koreje	Neurohirurški vizulizacioni mikroskop za potrebe Klinike za neurohirurgiju i hirurški mikroskop za potrebe Instituta za bolesti djece.	496.750,00 eura

Opšta bolnica Bijelo Polje	Humanitarna organizacija "Hemilas, Humanitarni fond Hilal posredstvom Ministarstva zdravlja.	Radovi na adaptaciji dječjeg odjeljenja.	327.892,60 eura
ZHMP	"The science and Technology Centar in Ukraine	Reanimobil i medicinska oprema	224.282, 02 eura
Opšta bolnica Cetinje	Ambasada Japana u Beogradu preko "Sirius Corporation Crown Agents Japan Limitid" i Vlade Crne Gore.	CT Skener	80.124,00, eura
Klinički centar Crne Gore	United Nations Children's Fund- UNICEF	10 komada Ručna pumpa za izmlazivanje, 4 komada set flašica za pumpu 4/1, 4 komada Inkubator-Stacionarni Isolette C2000, 1 komada respirator Dreger VN	75.807,00 eura
Opšta bolnica Pljevlja	Elektroprivreda Crne Gore	Gotovina	70.000,00 eura
Dom zdravlja Ulcinj	"Trojet tona"	Elektrohkirurški nož	68.082,95 eura
Opšta bolnica Nikšić	Elaktroprivreda Crne gore AD Nikšić	Gotovina (za nabavku laparaskopa)	61.000, 00 eura
Dom zdravlja Tivat	"Luštica Development" A.D. Tivat	Rekonstrukcija pedijatrijskog odjeljenja	60.539,93 eura

UPRAVLJANJE MEDICINSKIM OTPADOM

Količina sakupljenog i obrađenog medicinskog otpada u JZU u izvještajnom periodu je iznosila 371.088,75 kg

Finansijska vrijednost: 830.682,17 eura

Pokrenute su aktivnosti na izradi uporedne analize podataka koja se odnosi na količinu proizvodnje medicinskog otpada po ZU sa podacima o veličini ZU, broju pacijenata i prosječnom broju pregleda/usluga na mjesečnom nivou.

Cilj analize je bio dobijanje preciznih podataka o realnoj proizvodnji medicinskog otpada, nepoklapanja u dostavljenim podacima, a sve u cilju smanjenja troškova u ovoj oblasti. Održan je niz sastanaka sa Fondom za inovacije i Eko Fondom za potrebe daljeg unapređenja i eventualnog korištenja EU sredstava za ovu namjenu.

KREDITNI ARANŽMANI – EBRD, EIB I COEB

Budžetom Crne Gore za 2024. godinu (Odlukom o zaduživanju), a na inicijativu Ministarstva zdravlja, javnom zdravstvenom sistemu odobreni su sledeći kreditni aranžmani u ukupnom iznosu od 120.227.000,00 € i to:

1. za potrebe finansiranja Projekta rekonstrukcije javnih zdravstvenih ustanova Kliničkog centra Crne Gore, Opšte bolnice Bijelo Polje i Opšte bolnice Cetinje radi unapređenja energetske efikasnosti objekata, u iznosu do 15.000.000,00 eura (EBRD);
2. za potrebe finansiranja Projekta izgradnje i rekonstrukcije zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, u iznosu do 85.227.000,00 eura;
3. za potrebe nabavke opreme za javne zdravstvene ustanove u Crnoj Gori, u iznosu do 20.000.000,00 eura;

Vezano za navedene kreditne aranžmane, Ministarstvo zdravlja je krajem 2023.godine pokrenulo određene aktivnosti na realizaciji istih kako slijedi:

✓ Evropska banka za obnovu i razvoj EBRD

Kredit (EBRD) u iznosu od 15.000.000,00€, namijenjen za potrebe finansiranja Projekta rekonstrukcije javnih zdravstvenih ustanova i to: Kliničkog centra Crne Gore, Opšte bolnice Bijelo Polje i Opšte bolnice Cetinje, radi unapređenja energetske efikasnosti objekata. Energetska efikasnost izabranih objekata je mnogo niža od savremenih zahtijeva za energetske efikasnost u Crnoj Gori. EBRD je pružila ekspertsku pomoć Ministarstvu zdravlja u sprovođenju Studije izvodljivosti za tri navedena objekta. Odabrana je firma EXERGIA Energy and Environment Consultants S.A. (Konsultant) koja je zadužena za izradu navedene Studije i EBRD je u potpunosti finansirao angažovanja pomenutog Konsultanta. Sprovođile su se energetske revizije u identifikovanim zdravstvenim ustanovama radi prepoznavanja potrebnih investicija u energetske i resursne efikasnost. Konsultant je obavio potrebne terenske posjete kako bi se utvrdio stepen spremnosti ustanova za aktivnosti energetske revizije, odnosno procijenila izvodljivost investicija na licu mjesta. Održan je niz sastanaka online i u prostorijama Ministarstva zdravlja sa predstavnicima EBRD-a i angažovanog Konsultanta na kojima se razgovaralo o zadatku, planu rada i metodologiji. Na kraju je Studija izvodljivosti realizovana i pokazala je detaljne energetske revizije za svaki objekat, odnosno predstavila je plan investicija kojim se definiše opseg projekta i relevantne informacije za prelazak u fazu nabavke. Očekivani rezultati su osim unapređenja infrastrukturnih kapaciteta i značajno smanjeni troškovi za energiju, ali i pogodnosti kao što je povećanje komfora, bolji kvalitet vazduha i bolji higijenski uslovi u zdravstvenim ustanovama, što će doprinijeti boljem kvalitetu zdravstvene zaštite. Vezano za realizaciju navedenog kreditnog aranžmana, kao osnovni zahtjev od strane EBRD definisano je formiranje PIU jedinice u Ministarstvu zdravlja (uključujući PR službu) i članove iz zdravstvenih ustanova koje su uključene u ovaj projekat.

Banka za razvoj Savjeta Evrope COEB

Vezano za kredit za potrebe finansiranja Projekta izgradnje i rekonstrukcije zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, u iznosu do 85.227.000,00 eura, uspostavljena je komunikacija sa predstavnikom banke u cilju definisanja daljih koraka. Prezentovan je trenutni status projekata

predviđenih za kreditiranje - izgradnja DZ City Kwart, izgradnja Opšte bolnice u Pljevljima i izgradnja Urgentnog centra pri Kliničkom centru Crne Gore.

ZDRAVSTVENI TURIZAM

U izvještajnom periodu, Direktorata je intenzivno radio na promociji i unapređenju zdravstvenog turizma u našoj državi. Posvećenost u tom cilju je uključivala saradnju sa ključnim partnerima kao što su tadašnje Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma.

Rad Direktorata na unapređenju zdravstvenog turizma se odvijao i kroz aktivno učešće u Inovacionoj radnoj grupi „Održivi i zdravstveni turizam“ Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, koja ima ključnu ulogu u identifikaciji novih ideja, praksi i pristupa koje teže unapređenju ove oblasti. U sklopu aktivnosti definisanih za Ministarstvo zdravlja, postignut je dogovor o zajedničkom djelovanju na javnoj raspravi povodom novog Prostornog plana Crne Gore. Cilj je bio ukazati na lokacije pogodne za razvoj zdravstvenog turizma, istovremeno zalažući se za zaštitu već postojećih lokacija, kako bismo očuvali njihovu vrijednost i atraktivnost.

Potvrđujući svoju posvećenost razvoju ove oblasti, Direktorata je inicirao sastanak sa predstavnicima Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma na temu izrade novog Programa razvoja zdravstvenog turizma.

Kao dio svojih inicijativa za promociju zdravstvenog turizma, Direktorata je, zajedno sa svojim partnerima, u junu i julu mjesecu 2023.godine uspješno organizovao i realizovao Hakaton, takmičenje koje je imalo za cilj razvijanje inovativnih rješenja za promociju Crne Gore kao destinacije za zdravstveni turizam. Ovo takmičenje je privuklo razne kreativne stručnjake i programere, koji su svojim idejama dali doprinos za dalji razvoj ove oblasti. Nagradni fond od 10.000,00€ je obezbijedilo Ministarstvo zdravlja Crne Gore, u okviru projekta „Jačanje sistema zdravstva u Crnoj Gori“ koji sprovodi u saradnji sa UNDP.

Ministarstvo zdravlja je organizovalo u septembru 2023. godine, u okviru kojeg je jedna od tema bila „Potencijal zdravstvenih ustanova za razvoj zdravstvenog turizma“. Aktivno učešće na ovom seminaru omogućilo je razmjenu ideja, znanja i iskustava, kao i identifikaciju ključnih faktora i uvid u aktuelne perspektive zdravstvenih ustanova za razvoj ove oblasti.

Službenici direktorata su redovno prisustvovali sastancima Koordinacionog odbora zdravstvenog turizma, u organizaciji Privredne komore Crne Gore, aktivno učestvujući u razmjeni ideja i predloga. Kroz ovu angažovanost, ukazali smo, između ostalog i na potrebu za poboljšanjem animacije i motivacije privrednog sektora, ističiću važnost njihove uloge u razvoju zdravstvenog turizma.

Takođe smo, kao aktivni članovi Radne grupe za izradu Programa za podršku razvoja i inovacijama u S3 prioritetnoj oblasti „Održivi i zdravstveni turizam“, doprinijeli, u saradnji sa Fondom za inovacije obezbijedivanju istraživanja u oblasti zdravstvenog turizma sa ciljem naučne verifikacije potencijala Crne Gore za razvoj zdravstvenog turizma – vazduh, voda i zemlja.

U okviru aktivnosti u pomenutoj radnoj grupi, Direktorata je ostvario značajan napredak. Detalji „Programa za podsticanje inovacija u funkciji unapređenja zdravstvenog turizma kroz istraživanje, razvoj i usvajanje novih tehnologija“ su dogovoreni, pa je u toku izrada finalne verzije ovog Programa.

Ostale aktivnosti:

U cilju racionalizacije troškova u zdravstvenom sistemu, Direktorata za projekte (IPA), inovacije i zdravstveni turizam je tokom 2023.godine pokrenuo određen aktivnosti u tom smjeru.

Neke od njih su:

- ✓ Formirana je radna grupa koja se bavila analizom nabavke, skladištenja, distribucije i potrošnje lijekova, s obzirom da smo svi svjesni trenda rasta troškova za lijekove u našem sistemu iz godine u godinu. U rad ove radne grupe uključeni su predstavnici Ministarstva zdravlja, Fonda za zdravstveno osiguranje i Montefarma. Veliki je izazov nedostupnost podataka i obuhvat analize za šta je potreban kvalitetan i posvećen tim ljudi. Cilj je unapređenje sistema nabavke, prijema i distribucije lijekove i medicinskih sredstava.
- ✓ Funkcionalna analiza za oblast zdravstva, koja se sprovodila u saradnji sa Svjetskom bankom „Upravljanje ljudskim resursima u oblasti zdravstva“, i koja će obuhvatila i segment zarada u zdravstvu. Navedena analiza se sprovodila u saradnji Ministarstva zdravlja, Ministarstva finansija, Ministarstva javne uprave, a bili su uključeni i Fond za zdravstveno osiguranje i Institut za javno zdravlje i imala je za cilj da racionalizuje troškove i smanji izdatke u predmetnoj oblasti. U saradnji sa SB dogovoreno je da se za izradu Funkcionalne analize primijeni dvofazni pristup. U prvoj fazi dobijen je izvještaj od strane SB koji predstavlja pregled pravno-regulatornog okvira i analizu na opštem nivou. Druga faza ovog istraživanja će omogućiti dodatna istraživanja koja će biti usmjerena na stvarne prakse upravljanja procesima, kao i relevantne mehanizme odgovornosti i kontrole. U cilju izrade druge faze analize Ministarstvo zdravlja u saradnji sa svim relevantnim institucijama je radilo na prikupljanju većeg obima podataka o svim zaradama u zdravstvenom sistemu, te svim ostalim užitim podacima neophodnim za dužu i sveobuhvatniju analizu.

Tokom 2023 .godine u saradnji sa Direktoratom za kontrolu su započete pripreme aktivnosti **za akreditaciju i standardizaciju iz projektnog aspekta**. S tim u vezi, Ministarstvo zdravlja je formiralo nacionalnu radnu grupu sa ciljem uspostavljanja zakonskog okvira za akreditaciju i standardizaciju zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori i definisanja nacionalnih standarda uskladenih sa EU, u koju su uključeni predstavnici Direktorata za projekte, inovacije i zdravstveni turizam. S obzirom na značaj akreditacije i standardizacije za cjelokupan zdravstveni sistem, u narednoj godini nas očekuju brojne aktivnosti kako bismo započeli ovaj proces, a u tome će od značajne pomoći biti svaka vrsta ulaganja u zdravstvenu ustanovu, počev od rekonstrukcije/adaptacije, nabavke opreme do definisanje smjernica i protokola za proces rada. Akreditacija nam je važna i za zdravstveni turizam, zbog velikog broja stranih turista koji posjećuju Crnu Goru, uključujući i državljane EU.

U međuvremenu, Radna grupa je stupila u kontakt za AACI tijelom koje ima međunarodno priznate standarde i primjenjuje ih širom svijeta. Njihova akreditacijska norma odobrena je od strane ISQua-e, krovne akreditacijske organizacije za kvalitet u zdravstvu.

Bolnica “Meljine” i Institut “Dr Simo Milošević” Igalo

Direktorat je tokom godine učestvovao u brojnim aktivnostima koji se tiču rešavanja problematike Meljina i Igala. Na inicijativu Direktorata je formirana Vladina Komisija koja je utvrdila rešenje kojim će se bolnica Meljine nakon 15 godina vratiti u javni zdravstveni sistem od 1. marta 2023. godine. Inicijativa je realizovana uprkos brojnim izazovima. Nakon prelaska u javni zdravstveni sistem postoje novi izazovi koji zahtijevaju aktivno učešće brojnih predstavnika Vlade.

Osim navedenog, za Institut “Dr Simo Milošević” Igalo se aktivno radilo na pronalaženju rešenja izuzetno kompleksne problematike.

4.6. Direktorat za biomedicinu i transplantaciju

U nadležnosti Direktorata je praćenje i implementacija propisa (zakona i podzakonskih akata) iz oblasti susptanci ljudskog porijekla (SOHO oblast) krv, tkiva, ćelije, organi, reproduktivne ćelije, i to: Zakon o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja, Zakon o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja, Zakon o uzimanju i presađivanju djelova ljudskog tijela u svrhu liječenja, Zakona o obezbjeđivanju krvi, Zakon o uzimanju i korišćenju bioloških uzoraka, Zakon o medicinski potpomognutoj oplodnji.

Oblast koja je u nadležnosti Direktorata – supstance ljudskog porijekla – krv, tkiva, organi, ćelije, reproduktivne ćelije – SOHO oblast je predmet (između ostalih oblasti) predpristupnih pregovora sa EU – Pregovaračkog poglavlja 28 – Zaštita potrošača i zdravlja, u čemu Ministarstvo zdravlja aktivno učestvuje prilikom pisanja kvartalnih i polugodišnjih izvještaja o napretku u smislu usklađivanja i implementacije propisa, sprovedenih aktivnosti.

Transplantacioni program je jedan od najkompleksnijih programa u medicini, predstavlja krovnu, najstroženiju i najizazovnijiu oblast savremene medicine. U nadležnosti Ministarstva zdravlja je vođenje i sačinjavanje Listi čekanja na transplantaciju organa prema spiskovima koje KCCG dostavlja. Kontinuiranu saradnju sa KCCG-om smo ostvarivali po pitanju dobijanja informacija. Na dan 31.12.2023. godine na Listi čekanja na transplantaciju organa nalazi 76 odraslih pacijenata i 11 djece. U Kliničkom centru Crne Gore se ne rade transplantacije organa, takođe u Crnoj Gori nema potencijalnih donora s obzirom na činjenicu da je svijest građana o važnosti doniranja organa na niskom stepenu razvoja.

U izvještajnom periodu vršila su se upućivanja pacijenata odnosno osiguranika Fonda za zdravstveno osiguranje na liječenje van Crne Gore radi transplantacije organa od živog srodnog donora, u skladu sa propisanom procedurom Pravilnikom o načinu i postupku upućivanja osiguranika Fonda na liječenje van Crne Gore na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, a nakon što ljekari Urološko nefrološkog konzilijuma KCCG utvrde da kod primaoca i donora organa postoji imunološka kompatibilnost i podudarnost, podudarnost krvne grupe, sprovedu sve potrebne medicinske obrade i pripreme, kao i da je ovo jedini način i metod izlječenja za pacijenta primaoca, osiguranici se upućuju u ustanovu van CG – u Republiku Tursku sa kojom FZOCG ima zaključen ugovor za pružanje usluga koje se ne mogu pružiti u CG, u ovom slučaju transplantacije od srodnih donora.

Crna Gora ima potpisan Ugovor o razmjeni organa sa Eurotransplantom od 2018. godine koji podrazumijeva razmjenu – alokaciju organa sa Eurotransplantom prema principima reciprociteta, razmjene i alokacije organa između država članica ET. ET je neprofitna organizacija za razmjenu organa između država koje su njegove članice a to su Njemačka, Austrija, Mađarska, Luksemburg, Holandija, Hrvatska, Slovenija, Belgija. Međutim da bi se ugovor u potpunosti mogao primijeniti potrebno je razvijanje sopstvenog kadaveričnog programa transplantacije u Crnoj Gori. Kadaverična transplantacija organa je metoda liječenja pacijenta kod kojeg je došlo do nepovratnog gubitka funkcije vitalnog organa na način presađivanja organa od preminulog donora kojem je utvrđena moždana smrt primjenom utvrđenih stručnih medicinskih metoda. Od velikog značaja je podizanje svijesti građana o potrebi doniranja organa posredstvom sredstava javnog informisanja, itd.

Pokrenuta je inicijativa uspostavljanja sistema izdavanja donorskih kartica u domovima zdravlja kojima su obezbijeđeni posebni štampači za štampanje donorskih kartica kao i

dovoljan broj donorskih kartica. Ovo je podrazumijevalo niz aktivnosti na unaprjeđenju, izmjeni i dopuni programa – aplikacije koju izabrani doktori koriste u svakodnevnom radu.

Implementacija ovog procesa kroz aplikaciju donorske kartice kod Izabranog doktora podrazumijeva implementaciju 4 obrasca koja su propisana pozitivnim propisima, i to: 1. Pisana saglasnost za doniranje organa u slučaju smrti koju daje lice zainteresovano da bude donor, nakon čega mu se izdaje donorska kartica, što se u svakom trenutku može opozvati na način davanja 2. Izjave o opozivu date pisane saglasnosti za uzimanje organa u slučaju smrti nakon čega se vraća donorska kartica i o tome sačinjava zabilješka. U slučaju da lice želi da se izjasni da ne želi izričito da bude donor, izdaje mu se Izjava o protivljenju doniranja organa, koju može opozvati davanjem Izjave o opozivu izjave o protivljenju doniranja organa. Primjerak svih izjava dostavlja se u koverti s oznakom „povjerljivo“ MZ-u radi zakonske obaveze vođenja registra donora/donorskih kartica/izjava/saglasnosti, a koje podatke unosi ovlašćeni službenik na računaru koji nije umrežen sa ostalima. Uz ovo dodatno domovima zdravlja izdato je i distribuirano korisničko i pravno uputstvo. Kroz komunikaciju sa domovima zdravlja prikupljali smo podatke vezane za broj donorskih kartica po domovima zdravlja. Upućivali smo dopis i vršili mail komunikaciju sa svim domovima zdravlja, sa zahtjevom da se dostave informacije o broju izdatih donorskih kartica u njihovoj nadležnosti. Dom zdravlja Nikšić u tekućoj godini izdao je dvije donorske kartice, jednu u februaru, drugu u junu mjesecu, dok je u Domu zdravlja Herceg Novi izdata jedna donorska kartica u oktobru mjesecu. Iz doma zdravlja Plav su naveli da su u prošloj godini izdali jednu donorsku karticu. Povratne informacije od ostalih 15 domova zdravlja bile su negativne. Ovo je početni korak od izuzetnog značaja za razvijanje programa kadaverične transplantacije organa, kao i za promociju donorstva i podizanje svijesti građana o važnosti doniranja organa. Kako bi se povećao broj donorskih kartica u narednom periodu Ministarstvo zdravlja radiće na podizanju svijesti građana o važnosti i značaju uzimanja istih.

Na bazi projekta „Razvijanje SOHO mreže informacionog softverskog sistema“, posredstvom Kancelarije za evropske integracije aplicirano je i odobren je iz mehanizma IPA sredstava u iznosu od 300.000,00 eura za razvijanje softvera SOHO mreže informacionog sistema, koji će softverski povezati SOHO oblast (krv, tkiva, ćelije, organi, reproduktivne ćelije) sve u cilju implementacije zakonske regulative iz SOHO oblasti i radi ispunjavanja obaveza koje Crna Gora ima u okviru pregovaračkog poglavlja 28. Priprema tenderske dokumentacije za objavljivanje tendera je u toku.

Posebno polje djelovanje je rad bolničkih koordinatora na detekciji potencijalnih donora u jedinicama intenzivne njege, razgovor sa članovima porodice, obezbjeđivanje potrebnih organa i na taj jednako važan način kao na način uzimanja donorskih kartica. Imenovani su bolnički timovi u opštim bolnicama, imenoavani su bolnički koordinatori. Pokrenuta je inicijativa da KCCG formira svoj bolnički tim. U inicijativi smo predložili da KCCG iz sopstvenih sredstava obezbijedi finansijsku nadoknadu za rad bolničkih koordinatora i timova kao motivaciju za rad.

4.7. Direktorat za digitalno zdravlje

Programom rada Vlada Crne Gore za 2023. godine, u okviru prioriteta 3, Zdravlje i životna sredina, na pozicijama TD109 i TD110 planirana je :

- Priprema i usvajanje Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema za 2023. godinu i
- Priprema i usvajanje Nacionalne Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024-2029 godinu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024 -2026.

U odnosu na ove zadatke, Direktorat za digitalno zdravlje tokom 2023. godine pripremio:

- Evaluaciju Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema i e-zdravlja i
- Završni izvještaj Strategije razvoja integralnog zdravstvenog informacionog sistema i e-zdravlja

U odnosu na planirano, proceduralno su sprovedene navedene aktivnosti kako bi se omogućilo donošenje nove Nacionalne Strategije razvoja digitalnog zdravlja u Crnoj Gori za period 2024 -2029. godine.

Urađena eksterna evaluacija je pokazala umjereni pozitivan uticaj na unapređenje javne politike, a s fokusom na poboljšanje kvaliteta usluga i dostupnosti informacija kroz:

- implementaciju informacionog sistema Kliničkog centra Crne Gore (KCCG);
- uspostavljanje jedinstvene platforme e-zdravlja (Portal eZdravlje) i
- uspostavljanje sistema PACS i RIS u okviru Kliničkog centra Crne Gore

Za cjelokupni period trajanja jedinog usvojenog akcionog plana 2018-2021, predviđene su bile ukupno 23 aktivnosti. Od navedenog broja aktivnosti potpuno je realizovano 12 aktivnosti, ili 53% aktivnosti. Djelimično je realizovana 1 aktivnosti, ili 4% aktivnosti. Nije realizovano 10 aktivnosti, ili 43% aktivnosti. Planirana i realizovana finansijska sredstva iznosila su 1,412,632\$, a aktivnosti su sprovedjene kroz projekat Jačanje sistema zdravstva u Crnoj Gori, faza 2, koji Ministarstvo zdravlja sprovodi u saradnji s UNDP-om.

Direktorat za Digitalno zdravlje je tokom 2023. godine nastavio da radi na ispunjenju strateškog i planskog pristupa uspostavljanja sveobuhvatnog digitalnog okruženja za podršku poslovnih procesa u okviru zdravstvenog sistema. Da bi to ostvarili, tokom 2023. godine smo sproveli aktivnosti:

- obezbijedili potrebna sredstva od Ministarstva finansija u iznosu od 1.4 milion eura kroz tekući budžet Ministarstva zdravlja donošenjem nove politike „Digitalizacija zdravstvenog sistema“ i budžetski circular za srednjoročni budžetski okvir;
- obezbijedili podršku strateškog partnera UNDP-a za nastavak implementacije procesa digitalizacije kroz projekat – Jačanje sistema zdravstva u Crnoj Gori (faza 2);
- obezbijedili inpute za definisanje strateškog pristupa razvoja digitalizacije kroz novu Strategiju razvoja zdravstva;
- obezbijedili preduslove za donošenje nove Nacionalne strategije digitalnog zdravlja pripremom evaluacije i završnog izvještaja tekuće strategije;
- obezbijedili inpute za definisanje opisa poslova i potrebnih radnih mjesta u okviru novih sistemizacija Kliničkog centra i Instituta za javno zdravlje za stručne službe ovih ustanova koje se bave IT-om;
- radili na obezbjeđenju uslova za uvođenje novih sistema uz podršku UNDP-a kroz projekat “Jačanje sistema zdravstva u Crnoj Gori (faza 2)” za:
  - ✓ praćenje lijekova i medicinskih sredstava - Track and Trace;
  - ✓ platforme za telemedicinu i mZdravlje;
  - ✓ registara i softvera u nadležnosti Ministarstva zdravlja;
  - ✓ sistema naprednog izvještavanja za potrebe zdravstvenog sistema i Instituta za javno zdravlje;
  - ✓ ekonomske analize i
  - ✓ e-servisa u saradnji sa Ministarstvom javne uprave.

U dijelu pripreme specifikacije softvera za praćenje lijekova i medicinskih sredstava, Track and Trace, obavljene su konsultacije sa svim akterima sistema koji su uključeni u lanac distribucije lijekova. Implementacija se planira sprovesti u dvije faze. Pripremljen je nacrt projektnog zadatka za prvu fazu koji će nakon sprovedenih konsultacija biti sproveden u proceduru. Prva faza podrazumijeva uvezivanje svih informacionih sistema uključenih aktera u lancu distribucije sa ciljem razmjene podataka medju njima.

Za dio koji se tiče platforme za telemedicinu i mZdravlje, pripremljen je i usvojen projektni zadatak koji će biti realizovan u prvom kvartalu 2024. godine. Kako se radi o veoma kompleksnom i skupom sistemu, plan je da se pokrene širi auditorijum koji bi se sastojao od predstavnika medicinske i tehničke struke, ali i krajnjih korisnika. Planirano je da se naprave odgovarajuće analize kojim bi se odredili za dinamiku i sistemski pristup razvoja telemedicine, a nakon toga i pojedinačnih njenih segmenata.

Specifikacija podrazumijeva 4 faze, koja će se obaviti kroz:

- procjenu kapaciteta (analize pravnih, institucionalnih kapaciteta, finansija, softvera i hardvera) za izradu i korišćenje digitalnih platformi za telemedicinu i mZdravlje u Crnoj Gori;
- studija izvodljivosti za razvoj centralizovane platforme za telemedicinu i mZdravlje s obaveznom sertifikacijom i standardizacijom u skladu sa smjernicama SZO i regulativom EU;
- pripremu tehničke specifikacije platforme i prilagođavanje postojećem sistemu zdravstvene zaštite u Crnoj Gori uzimajući u obzir sve dobijene preporuke i analize.

Za aktivnosti izrade registara, evidencija i softvera u nadležnosti Ministarstva, kao i sistema naprednog izvještavanja, pokrenute su konsultacije unutar MZ ali i IJZCG nakon čega bi se stekli uslovi za pripremu specifikacije budućih sistema. U dijelu vođenja evidencija planirano je omogućiti podršku procesu podnošenja zahtjeva koji se tiču rada privatnih zdravstvenih ustanova (u saradnji sa MJU) kroz uvođenje elektronskih servisa.

Vezano za izradu ekonomskih analiza, pripremljena je specifikacija analize, sprovedena je procedura i angažovani su profesori sa Ekonomskog fakulteta. U planu su pripreme analiza koje se odnose na:

- demografske faktore kroz prizmu dugoročne održivosti zdravstvenog sistema Crne Gore,
- efikasnosti i održivosti zdravstvenog sistema Crne Gore,
- rashoda zdravstvenog sistema u Crnoj Gori.

U slučaju eServisa u saradnji sa MJU, radilo se na uvođenju e-serisa za polaganje stručnog ispita za medicinski kadar koji je u nadležnosti Ministarstva zdravlja. U planu su i gore navedeni eServisi za usluge koje se odnose na administrativne procedure vezano za privatne zdravstvene ustanove. Sa MJU je ostavarena saradnja i oko sistema ePlaćanje. Prednost ovog sistema je da su korisnici oslobođeni plaćanja administrativnih taksi.

Kako bi ozbiljedili održivost definisanog strateškog pristupa i dalje izvršili smo:

- podnošenje novog zahtjeva Ministarstvu finansija za dodatna sredstva u tekućem budžetu za 2023. godinu u iznosu od 1.1 milion eura kroz istu politiku Digitalizacija zdravstvenog sistema;
- pripremu i podnošenje akcionog Jokumanta za mogućnost finansiranja kroz IPA III za 2024. godinu u iznosu od 2.1 milion eura;

- Pripremu obrazaca za Kapitalni budžet za 2024. godinu za podršku nastavka razvoja teleradiologije u Crnoj Gori;

Od podnešenih zahtjeva, obezbijedili smo sredstva kroz tekući budžet za 2024. godinu u iznosu od 1.1 milion eura.

Početkom avgusta 2023. godine završen je strateški projekat uvođenja informacionog sistema u Kliničkom Centru Crne Gore u okviru projekta sa UNDP, tj. sistem je pušten u zvaničnu produkciju. To podrazumijeva praćenje procesa održavanja koje je će biti finansirano iz projekta UNDP naredne dvije godine. U tom dijelu sproveli smo aktivnosti koje podrazumijevaju:

- obezbjedjivanje uključivanja stručne IT službe KCCG-a u proces redovnog održavanja kroz predefinisane podjelu posla između vendara i IT sektora KCCG;
- praćenje sistema za prijavu problema i kvarova u KCCG i monitoriga kvarova;
- definsanje izvještaja i parametara za praćenje rada sistema (odziv aplikacije, greške...);
- praćenje integracija sa ostalim sistemima u zdravstvu.

Bitno je napomenuti da su prilagođeni opisi radnih mjesta u okviru sistematizacije IT sektora KCCG kako bi se navedene aktivnosti mogle adekvatno sprovesti. Na taj način smo obezbijedili da se kroz opise radnih mjesta tačno definišu obaveze zaposlenih tokom rada i održavanja kako softvera tako i hardverske infrastrukture.

Takođe, obavljane su redovne aktivnosti na integraciji IS KCCG koje podrazumijevaju povezivanje sa IISZ, a posebno IS primarne zdravstveno zaštite i IS IJZCG.

U dijelu integracije sa IJZCG, povezana je Mikrobiološka laboratorija IJZCG sa KCCG.

U KCCG smo takodje obezbijedili i funkcionalnost korišćenja tableta za vizite za temperaturene liste, izvršili malu nabavku istih i dali ih za testno korišćenje - pilot. Medjutim, od stručne IT službe KCCG smo dobili informaciju da nisu naišli na dobar odziv ljekara da to koriste tokom vizite, a to ce biti predmet interesovanja Direktorata u narednom periodu, da vidimo razloge i pokušamo da dodatno osavremnimo način rada i ukidanja papira gdje je god to moguće.

Pored IS za KCCG, u izvještajnom period sprovodile se se aktivnosti na implementaciji softvera za Zavoda za hitnu medicinsku pomoć. Nakon rješavanja inicijalnih problema obezbjeđivanja svih podataka potrebnih za rad sistema, urađena su inicijalna testiranja posebno medicinskog dijela sistema. Slijede obuke korisnika i puštanje sistema u testni rad u prvom dijelu 2024. godine na nivou Podgorice i Danilovgrada, pa nakon toga i u ostalim organizacionim jedinicama. Za podršku rada ovog sistema nabavljena je sva računarska oprema i tablet računari za sve jedinice na terenu.

Direktorat za digitalno zdravlje je takodje pružio stručnu podršku Direktoratu za bio medicinu u pripremi ToR-a za SOHO softver koji se planira nabaviti iz EU sredstava. Taj proces je još u toku.

Takođe, Direktorat je imao reviziju načina funkcionisanja centralnog zakazivanja.

4.8. Odjeljenje za unutrašnju reviziju

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva zdravlja, sistematizovana su tri radna mjesta u Odjeljenju za unutrašnju reviziju, a popunjeno je samo mjesto rukovodioca interne revizije. Obzirom na činjenicu da je rukovoditeljka revizija

privremeno spriječena za rad od decembra mjeseca 2022. godine, u ovom izvještajnom periodu nije urađena ni jedna revizija.

4.9. Odjeljenje za međunarodnu saradnju

U Odjeljenju za međunarodnu saradnju su organizovani sastanci, pripremani programi posjeta i službenih putovanja, saradivano sa drugim organima i institucijama.

Priprema učešća delegacija Ministarstva zdravlja na međunarodnim skupovima:

- priprema i usaglašavanje Memoranduma o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Albanije oblasti zdravstva i medicinskih nauka, potpisana tokom zajedničke sjednice vlada Crne Gore i Republike Albanije, održane 27. februara 2023. godine, u Podgorici;
- priprema učešća na međuvladinjoj sjednici Crne Gore i Albanije, 27. februara 2023. godine;
- priprema učešća delegacije Ministarstva zdravlja na Nacionalnom zdravstvenom kongresu, 5-7. mart 2023., u organizaciji Ministarstva zdravlja i socijalnog staranja Albanije;
- priprema učešća delegacije Ministarstva zdravlja na Sastanku malih zemalja, Luksemburg, 10-12. maj 2023. godine. Inicijativa malih zemalja je osnovana 2013. godine, pod pokroviteljstvom Svjetske zdravstvene organizacije. Budući da je Crna Gora članica inicijative koja okuplja zemlje do dva miliona stanovnika, saradnja malih zemalja i razmjena iskustava mogu doprinijeti unapređenju najslabijih karika u zdravstvenim sistemima, s ciljem bolje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve građane;
- priprema učešća delegacije Ministarstva zdravlja na Sedmoj ministarskoj konferenciji o zdravlju i životnoj sredini, 5-7. jul 2023. godine, Budimpešta, Mađarska, koju organizuje SZO, UNECE i UN program za životnu sredinu.

Koordinirano učešće na sastancima/misijama/okruglim stolovima/ radionicama SZO u Crnoj Gori i on-line:

- komuniciranje sa pacijentima o vakcinaciji protiv COVID-19, HPV i o vakcinaciji uopšte, 26 – 27 januar, 2023 godine. U cilju daljeg osnaživanja znanja i praktičnih vještina potrebnih za efikasnu komunikaciju zdravstvenih radnika sa građanima u cilju promocije benefita imunizacije sa fokusom na COVID 19 imunizaciju, zajedno - Ministarstvo zdravlja i Kancelarija SZO organizovali seriju obuka, uključujući i obuku za predstavnike zdravstvenih ustanova sa primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite. Projekat finansira Vlada Sjedinjenih Američkih Država, dok Kancelarija Svjetske zdravstveno organizacije u Crnoj Gori realizuje aktivnosti. Uvažavajući ulogu farmaceutskih radnika u ostvarivanju univerzalne zdravstvene zaštite u Crnoj Gori, a posebno nivo povjerenja koji uživaju u opštoj populaciji;
- realizovana prva posjeta eksperta SZO za PHEOC Projekat (26. mart – 1. april), na zajedničkom radnom sastanku ekspert Paul Cox predstavio detaljan concept PHEOC;
- regionalni SZO sastanak za zemlje Zapadnog Balkana u Crnoj Gori sa tematskim fokusom na kontrolu upotrebe duvana (zabrana upotrebe duvana u zatvorenom prostoru; zaštita od pasivnog pušenja i upotreba elektronskih cigareta), Crna gora, 8. maj 2023. godine;
- regionalni sastanak na temu HPV vakcinacije, 15 -16 februar 2023. godine, Beč, Austrija, učešće predstavnika NITAG-a: predsjedavajući NITAG-a, sekretarijat NITAG-a i Program menadžer imunizacija;
- subregionalna radionica *Jedno zdravlje*, održana 22-23. februara 2023. godine, Skopje, Sjeverna Makedonija;

- Euro regionalni forum o zdravlju u ekonomiji blagostanja, Kopenhagen, Danska, 1.-2. mart 2023. godine;
- radionica o informacionom sistemu o imunizaciji (WIISE) za podnošenje i upravljanje podacima o nadzoru bolesti koje se mogu prevenirati vakcinacijom (VPD), 13-14. mart 2023. godine, Istanbul, Turska;
- subregionalna radionica na kojoj će učesnici podijeliti iskustvo o nacionalnim kapacitetima laboratorija za nove i obnovljene patogene, "Jedno zdravlje" pristup. 27-28. mart, 2023. godine - Tirana, Albanija;
- EURO Emergency Medical Teams sastanak, Berlin (30-31. mart);
- peti sub-regionalni skup sa tematskim fokusom na procenju zdravstvene potrošnje u EECA i zemljama Zapadnog Balkana (4-6. april 2023. u Istanbulu, Budimpešti, Kisinjevu, Minsku, jedan je bio u on line formatu);
- sastanak Mreže srednjoazijske i evropske mreže za nadzor antimikrobne rezistencije (CAESAR), Kopenhagen, Danska, 14. aprila 2023. godine;
- Brifing o draftu Akcionog plana za zdravlje izbjeglica i migranata, Kipar, 25-26. april 2023. godine;
- radionica za razvoj subregionalnog plana na Zapadnom Balkanu „Komunikacija o riziku, angažman zajednice i planiranje upravljanja infodemijom za Evropu nakon COVID-a, 29.-30. juna 2023. godine, Herceg Novi, Crna Gora;
- godišnji sastanak o Okvirnoj konvenciji za kontrolu duvana (FCTC), Budva, Crna Gora, 4-6. septembar 2023. godine;
- SZO regionalni sastanak o bihevioralnim i kulturološkim aspektima zdravlja, 12-14. septembar 2023., Kopenhagen, Danska;
- online razvojni kurs za nacionalne kolege i kliničare "Otpornost zatvora na zarazne bolesti", započeo 25. septembra 2023. godine;
- Međunarodna konferencija o primarnoj zdravstvenoj zaštiti, 23. oktobar 2023. godine, Astana, Kazahstan", učestvovao predstavnik Instituta za javno zdravlje;
- 73. Sjednica SZO Regionalnog komiteta, 24-26. oktobar 2023. godine, Astana, Kazahstan, učestvovao predstavnik Instituta za javno zdravlje;
- Kurs o upravljanju ljudskim resursima, Kopenhagen, 20-24. novembar 2023. Učestvovali predstavnici IJZ;
- učešće delegacije Ministarstva zdravlja na konferenciji visokog nivoa »Povjerenje i transformacija: otporni i održivi zdravstveni sistemi za budućnost«, Talin, Estonija, 11-13. decembar 2023. godine.

Učešće u kordinaciji aktivnosti Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope :

- koordinacija TAIEX podrške – u Crnoj Gori se održala TAIEX radionica o nezaraznim bolestima 29-30. novembar 2023. godine, sa ciljem podizanja svijesti o važnosti populacionih anketa kao glavnog izvora podataka u oblasti nezaraznih bolesti i povezanih riziko faktora;
- učešće predstavnika IJZ na Sastanku SEEHN Regionalnih razvojnih zdravstvenih centara, 15-16. mart 2023. godine u Tirani;
- SEEHN Regionalna konferencija o mentalnom zdravlju, Sarajevo, 09-12. maj 2023. Godine.

Učešće na sjednicama SCRC WHO:

- učešće na sjednici Stalnog komiteta Regionalnog komiteta SZO za Evropu, 14-15. marta 2023. godine i sjednici 7-8. juna 2023. godine;
- saradnja sa Generalnim sekretarijatom Vlade na sprovođenju Strategija informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU;

Vlada Crne Gore je 26.7.2023. godine donijela Odluku o obrazovanju Operativnog tijela za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2023-2026. godine. Na predlog Ministarstva zdravlja, u navedenom tijelu je imenovana Mirjana Đuranović. Održana su četiri sastanka na kojima je izvještavano o statusu realizacije Akcionog plana za 2023. godinu za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2023 - 2026. godine u prva tri kvartala tekuće godine. Takođe, razmatrana je informacija o nastavku projekta EU4ME i razmjena mišljenja o mogućnostima za realizaciju zajedničkih aktivnosti u sklopu projekta.

Nacionalna interdisciplinarna komisija za antimikrobnu rezistenciju

Učešće u radu Nacionalne interdisciplinarne komisije za antimikrobnu rezistenciju (NIKRA). NIKRA se sastaje mjesečno i sprovodi aktivnosti u cilju kontrole rezistencije na antibiotike. U okviru NIKRA-e smo odabrali pet članova koji su pripremili grant aplikaciju za dobijanje sredstava od SZO, za obilježavanje Nedelje svjesnosti o značaju antibiotika (engl. World Antimicrobial Awareness Week, WAAW). NIKRA je obezbijedila grant od SZO u iznosu od 10.000,00 \$. Dana, 27.11.2025. godine povodom obilježavanja WAAW organizovali smo stručni skup na temu AMR iz perspektive One Health, na kojoj se prezentovala međusektorska koordinacija (ažuriranje, planiranja i radionice), TrACSS rezultati, najnoviji AMR podaci i promovisala nova mapa puta za AMR SZO.

Odjeljenje za međunarodnu saradnju **kontinuirano saraduje sa Ministarstvom vanjskih poslova**, dostavlja informacije o bilateralnoj saradnji. Priprema predstavnika MVP za odlazak na dužnost u strana predstavništva, ambasade, misije, konzulate.

Koordinacija sistema socijalne sigurnosti:

- učešće u pregovorima o Sporazumu o socijalnom osiguranju između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Albanije, Sporazum usaglašen, potpisan 27.februara 2023. godine;
- učešće u organizaciji i na razgovorima između Crne Gore (MZ i FZO) i Bosne i Hercegovine o sprovođenju Sporazuma o socijalnom osiguranju, 15-16.novembar 2023.godine;

U Odjeljenju su obavljani i drugi poslovi, obrađen je veći broj pojedinačnih akata, po zahtjevu pretpostavljenih, kolega, drugih organa i stranaka. Učešće na sastancima radnih grupa i komisija. Ministru pripremane teze za sastanke sa predstavnicima međunarodnih organizacija i sa ambasadorima.

Predlozi mjera za unapređenja rada Odjeljenja za međunarodnu saradnju

- **Nastavak aktivne saradnje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom**

Dodatno iskoristiti saradnju sa SZO kao platformu za razmjenu iskustava i dobrih praksi, koristiti ekspertizu SZO za potrebe jačanja zdravstvenog sistema Crne Gore. Mogućnosti saradnje za transfer najboljih praksi za unapređenje zdravstvenog sistema, u značajnim oblastima kao što su razmjena podataka i informacija, spremnost na brze odgovore i otpornost zdravstvenog sistema u kriznim situacijama; prekogranična saradnja itd.

- **Intenziviranje saradnje sa Savjetom Evrope**

Saradnja sa Savjetom Evrope je novim Pravilnikom o sistematizaciji dodata u nadležnost Odjeljenja za međunarodnu saradnju, čime se širi djelokrug aktivnosti. Od značaja je i činjenica da je oblast saradnje sa Savjetom Evrope tematski reciprocitetna i kompatibilna sa oblastima iz

Pregovaračkog poglavlja 23, neophodno je raditi na intenziviranju saradnje sa Savjetom Evrope, u kontekstu resorne nadležnosti.

Naime, korpus ljudskih prava se odnosi i na unapređenje realizacije aktivnosti i uopšte vidljivosti doprinosa MZ u pregovaračkom poglavlju 23, u oblastima ljudskih prava (osobe sa invaliditetom, žrtve nasilja; vulnerabilne grupe; LGBT; Romi Egipćani; lica sa mentalnim oboljenjima i sve osobe koje su u krajnjem pacijenti koji moraju imati pravo i mogućnost na dostupnu i kvalitetnu zdravstvenu zaštitu bez diskriminacije).

Dodatan povod za intenziviranjem saradnje sa SE, osim članstva Crne Gore u Savjetu Evrope, je i činjenica da će **Crna Gora predsjedavati Komitetom Ministara Savjeta Evrope** za period 2026-2027.

Nastavlja se već ustaljena komunikacija sa Generalnim direktoratom za ljudska prava i vladavinu prava, a vezano za projekat koji se sprovodi u tijesnoj saradnji Ministarstva zdravlja i Ministarstva pravde, koji se odnosi na obezbjeđivanje ljudskih prava i prava na adekvatan zdravstveni tretman osoba koje su na izdržavanju kazne zatvora. Pismo izvršnog sekretara ovog direktorata ministrima zdravlja i pravde afirmativno je ocijenilo dosadašnju saradnju sa MZ, uz informaciju da će SE podržati nastavak projekta, kojim Crna Gora postaje "tačka kompetencije" za države Jugoistočne Evrope za obuku trenera za zdravlje u zatvorima.

Od decembra 2023. godine, već je intenzivirano učešće Ministarstva zdravlja u Projektu Horizontal Facility, kojim koordinira Kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici, a segment važan za Ministarstvo zdravlja je da su pet ljekara prošli obuku koja se odnosi na vođenje medicinske dokumentacije kod pacijenta žrtava suspektnog nasilja i torture. Najavljeno je da će se sprovesti dodatne obuke od strane eksperata SE, uključujući i SB za psihijatriju Kotor.

Naglašavamo i potrebu praćenja realizacije CPT preporuka (Komitet za prevenciju torture i zlostavljanja) a koje se odnose na zdravstvo.

Potrebno je takođe pratiti aktivnosti i preporuke GREVIO ekspertske grupe, a koje se odnose na preporuke o primjeni Istanbulske protokola (žrtve nasilja; mučenja; porodično, rodno; seksualno, itd.).

- **Održavanje kontinuiteta bilateralne saradnje i iniciranje novih aktivnosti**

Intenziviranje saradnje kroz razne formate sa državama članicama EU čija nam iskustva i prakse iz zdravstvenih sistema mogu biti korisne, a posebno u kontekstu usklađivanja i primjene EU legislative.

Od značaja je intenzivna bilateralna komunikacija sa državama članicama Evropske unije zbog konteksta procesa pridruživanja u kojem je Crna Gora.

Intenzivirati bilateralnu saradnju sa državama iz grupacije Male zemlje u okviru SZO.

Odjeljenje će u narednom periodu ažurirati status tekućih memoranduma/sporazuma o saradnji, obnoviti ih, predložiti nove; inicirati obrazovanje radnih timova gdje je predviđeno memorandumom, kao i ostale proaktivne korake vezano za memorandume i sporazume.

- **Proaktivno učešće u radu i koordinaciji Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope (SEEHN)**

Koristiti potencijale regionalne saradnje u okviru Mreže koja predstavlja platformu za razmjenu iskustava i dobrih praksi iz zdravstvenih sistema država učesnica u oblastima ko što su: kontrola kvaliteta i akreditacije; mentalno zdravlje; imunizacija; kreiranje i promocija

politika od zajedničkog regionalnog interesa; tehničko ekspertska podrška i izgradnja kapaciteta u kontekstu primjene i usklađenosti sa EU legislativom.

4.10. **Odjeljenje za članstvo u međunarodnim tijelima iz oblasti politika sprečavanja zloporebe droga**

Odjeljenje prati primjenu nacionalnih strateških dokumenata; učestvuje u izradi normativnih akata i dokumenata iz oblasti politike droga, ažurira njihovu usklađenost sa međunarodnim i EU dokumentima, deklaracijama, konvencijama smjernicama i standardima iz ove oblasti; prati mjere za prevenciju i sprječavanje zlopotrebe droga i nacionalnu bazu podataka; učestvuje u radu i izvještavanju referentnih međunarodnih tijela: Kancelarije za drogu i kriminal Ujedinjenih nacija (UNODC), Komisije za narkotike (CND), Evropskog centra za monitoring droga i zavisnosti od droga (EMCDDA), Savjeta Evrope (grupa Pompidu); koordinira izradu izvještaja za EMCDDA i podatke za Reitox; uspostavlja i održava regionalnu i međususjedsku saradnju u skladu sa Evropskom strategijom za droge i ostalim međunarodnim dokumentima i nacionalnim strateškim ciljevima; saraduje sa NVO; izvještava navedena međunarodna tijela i organizacije iz oblasti droga.

Oblast monitoringa droga, za koju je nadležno Odjeljenje, vezano je za pregovaračko poglavlje 24 - Pravo, sloboda i bezbjednost. Naime, jedno od završnih mjerila u pomenutom poglavlju je punopravno članstvo Crne Gore u Evropskom centru za praćenje droga i zavisnosti od droga – EMCDDA-u. Kako bi Crna Gora, u ovom slučaju Ministarstvo zdravlja koje je nacionalna kontakt tačka za oblast droga, ispunilo ovo završno mjerilo, potrebno je da se uspostavi funkcionalan Sistem za razmjenu informacija i podataka i Sistem ranog upozorenja na nove sintetičke droge, a sve u skladu sa standardima i protokolima EMCDDA-a.

Naime, zbog neispunjavanja međunarodnih obaveza i rasformiranja postojećeg Odjeljenja unutar ministarstva, Crna Gora je u 2022. godini suspedovana iz pregovora u ovoj oblasti, samim tim prekinuti su bili svi kontakti sa EMCDDA-om, i isključeni smo iz tadašnjeg IPA 7 projekta. Da bi se reintegrirali u pregovore, potrebno je bilo formirati opet Odjeljenje, popuniti ga kadrovski, i dostaviti Evropskoj komisiji Mapu puta, Nacrt nacionalnog izvještaja za droge, i Nacrt mape za informacije, što je Ministarstvo zdravlja i izvršilo. Naše angažovanje i posvećenost ocijenjeno pozitivno, i u aprilu 2023. godine na Pododboru koji je održan u Podgorici, predstavnici Evropske komisije potvrdili su našu reintegraciju u pregovorima.

U Briselu je u aprilu mjesecu 2023. godine održan prvi sastanak predstavnika novog IPA8 projekta, u organizaciji EMCDDA. Tu smo kao zemlja konačno reintegrirani u IPA projekat, i pored ostalih zemalja Zapadnog Balkana ostvarili smo pravo na ekspertsku pomoć u iznosu od 1,5 miliona eura.

Reintegracijom u IPA projekat, učestvovaćemo u narednim ciklusima istraživanja u oblasti droga i to: narednom ciklusu ESPAD istraživanja (Evropski školski istraživački projekat) u koji se sprovodi u Crnoj Gori od 2008. godine, a sprovede se i naredna faza Evropskog Web istraživanja o upotrebi kanabisa, i potencijalno naredni ciklus GPS istraživanja – Istraživanje o upotrebi droga u opštoj populaciji.

Izvršene su sljedeće međunarodne obaveze: dostavljen ARQ upitnik UNODC- u; Standardne tabele su na zahtjev EMCDDA dostavljene u predviđenom roku do 30.septembra 2023. godine; Međunarodnom bordu za kontrolu narkotika su dostavljeni godišnji izvještaj za 2022.godinu, tri kvartalna izvještaja (Forme A i AP) kao i godišnje potrebe za drogama za 2024.godinu, te kvartalni izvještaji za 2023. godinu.

Odrađena je Sektorska analiza za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2024. godini, gdje se odredila tema "Adekvatnom prevencijom do uspjeha u borbi protiv upotrebe droga među djecom i mladima". Iznos sredstava koja će biti opredijeljena nevladinim organizacijama je 75.000,00 eura.

Usvojeni su Pravilnik o prikupljanju i dostavljanju podataka i informacija u vezi sa praćenjem zloupotrebe droga ("Službeni list CG", br. 70/2023 od 11.7.2023. godine) i Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju spiska droga, psihotropnih supstanci i bilja koje se može koristiti za proizvodnju droga ("Službeni list CG", broj 90/2023 od 06.10.2023. godine).

UNODC (Kancelarija za kriminal i borbu protiv droga) je Crnoj Gori pristupila sa idejom za pomoć kroz projekte u sektoru zdravstva. S tim u vezi, mapirali smo nekoliko oblasti u kojima bi pomoć stranih eksperata bila značajna, kao što su – edukacija medicinskog i nemedicinskog kadra prema najnovijim standardima rada EU, jačanje dostupnosti tretmana, sprovođenje programa koji su zasnovani na dokazima (evidence-based projects) kako bi se na adekvatan način uradila analiza stanja, a prema tome i poboljšala dostupnost tretmana osobama koje koriste droge.

Učestvovali smo na brojnim online sastancima u organizaciji EMCDDA-a u vezi sa Sistemom ranog upozorenja (EWS), DRID -a (bolesti koje se prenose upotrebom droga), TDI i DRD indikatora.

Crna Gora je izabrana da bude prva država u regiji Jugoistočne Evrope (JIE) u kojoj će se primijenjivati standardi tretmana za lica na izdržavanju kazne zatvora a korisnici su psihoaktivnih supstanci, izrađeni u okviru projekta ekspertske radne grupe za JIE pod ekspertizom Savjeta Evrope.

Saradnja sa NVO sektorom je jedan od aspekata rada koji se značajno osnažio.

Realizovane su kontinuirane aktivnosti koje proizilaze iz obaveza Radne grupe za pregovaračko poglavlje 24, za segment „Saradnja u oblasti droga“.

Učešće na sastancima i aktivnostima u organizaciji Uprave za katastar i državnu imovinu vezano za rad Komisije za sprovođenje postupka uništavanja droge.

Ministarstvo zdravlja dostavilo je Evropskom centru za praćenje droga i zavisnosti od droga u novembru 2023. godine ažuriranu verziju Nacrta nacionalnog izvještaja za droge sa dopunjenim podacima za period od 2017-2022. godine na još jednu reviziju prije konačnog objavljivanja.

Krajem novembra 2023. godine, poslata je zajednička inicijativa Ministarstva zdravlja i Ministarstva unutrašnjih poslova za potpisivanje Radnog anražmana sa Evropskim centrom za praćenje droga i zavisnosti od droga. Upravni odbor EMCDDA dao je mandat direktoru EMCDDA da pregovara o Radnom aranžmanu sa Ministarstvom zdravlja i Ministarstvom unutrašnjih poslova. Nakon usaglašavanja teksta Radnog anražmana od strane Ministarstva zdravlja, Ministarstva unutrašnjih poslova i EMCDDA, Radni anražman biće dostavljen Evropskoj komisiji na zvanično mišljenje. Po prijemu mišljenja EK, Radni anražman će biti predstavljen Upravnom odboru EMCDDA.

Ministarstvo zdravlja obrazovalo je Radnu grupu za izradu Nacionalne strategije za droge za period od 2024-2027. godine, sa akcionim planom za period od 2024-2025. godine.

Strategija će se izraditi u skladu sa trenutnom nacionalnom situacijom vezanom za droge, naučnim saznanjima o problematici droga, te aktuelnim politikama koje Evropska unija vodi na ovom planu.

4.11. Kabinet Ministra

Skupština Crne Gore 28. saziva na Prvoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2023. godini, dana 31. oktobra 2023. godine donijela je Odluku o izboru predsjednika i članova 44. Vlade Crne Gore, kojom je za ministra zdravlja biran dr Vojislav Šimun. Prethodno je do izbora 44. Vlade Crne Gore, Ministarstvom zdravlja rukovodio Dragoslav Šćekić.

Kabinet Ministarstva zdravlja je tokom 2023. godine realizovao brojne aktivnosti u cilju pokretanja različitih inicijativa, održavanja bilateralnih susreta, radnih sastanaka i konferencija.

Ministar, dr Vojislav Šimun, održao je i brojne sastanke sa ambasadorima, kao što su sastanak sa ambasadorom Japana u Crnoj Gori, Imamura Akira; ambasadorom Turske u Crnoj Gori Nj. E. Bariša Kalkavana, sa ambasadorom NR Kine u Crnoj Gori, Fan Kuna.

U izvještajnom periodu iz resora zdravlja prema zainteresovanim javnostima plasirano je više stotina saopštenja za javnost uz propratni foto i video materijal, a isti su dostupni na zvaničnoj stranici Ministarstva zdravlja. Pripremljeno je i odgovoreno takođe na više stotina medijskih upita za štampane i elektronske medije. Takođe, obavljena je priprema za više od 100 javnih nastupa zaposlenih u ministarstvu zdravlja. Ministarstvo zdravlja ima naloge na društvenim mrežama Instagram, Facebook, X („Iks“). Objave na mrežama prate saopštenja, najave iz kalendara aktivnosti, koji se ažurno objavljuje na sajtu Vlade Crne Gore, kao i sve ostale aktivnosti vezane za posjete ministra, otvaranje bolnica, laboratorija i sl., press konferencije, TV gostovanja.

U saradnji sa Insitutom za javno zdravlje, UNICEF-om u Crnoj Gori, kao i Kliničkim centrom Crne Gore plasiran isu foto/video kampanje vezano za MMR vakcinaciju, maraton za borbu protiv karcinoma dojke, HPV vakcinaciju, te informativni sadržaji, kao što je vodič za dojenje i sl. U izvještajnom periodu Vlada je usvojila Analizu stanja u oblasti odnosa sa javnošću sa komunikacionim smjernicama i preporukama kako za veb sajt, međuresorsku saradnju, tako i za društvene mreže. Preporuke i smjernice su u cjelosti primijenjene, a nalozi na društvenim mrežama Ministarstva zdravlja nalaze se na trećem mjestu po kvalitetu sadržaja, odmah iza resora kulture i javne uprave.

4.12. Služba za kadrovske i opšte poslove

U prvom kvartalu 2023. godini donijet je Kadrovski plan Ministarstva zdravlja, što je ujedno i obaveza propisana članom 148 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list Crne Gore“ br. 2/18, 34/19 i 8/21). Ovim planom predstavljeni su zbirni i pojedinačni podaci o zaposlenima u Ministarstvu zdravlja i potrebe za novim zapošljavanjima u 2023. godini.

Kadrovskim planom za 2023. godinu predviđeno je zapošljavanje 7 (sedam) službenika od kojih na neodređeno vrijeme 5 (pet), i to:

1. Viši/a savjetnik/a III u Direktoratu za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam- Direkcija za projekte u zdravstvu, inovacije i vođenje evidencije o imovini i opremi- Odsjek za praćenje i realizaciju kapitalnih projekata i vođenje evidencije o imovini i opremi;

2. Samostalni/a savjetnik/ca III u Direktoratu za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam- Direkcija za projekte u zdravstvu, inovacije i vođenje evidencije o imovini i opremi- Odsjek za praćenje i realizaciju IPA projekata i inovacije;
3. Samostalni/a savjetnik/ca III u Direktoratu za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam- Direkcija za ekonomiku i zdravstveni turizam;
4. Viši/a savjetnik/ca III za transplantaciju - Direktorat za biomedicinu i transplantaciju- Direkcija za transplantaciju;
5. Samostalni/a referent/kinja- tehnički sekretar u Kabinetu ministra;

Takođe, shodno Kadrovskom planu za 2023. godinu predviđeno je raspisivanja 2 (dva) javna konkursa i to:

1. Generalni/a direktor/ica u Direktoratu za zdravstvenu zaštitu, farmakologiju i regulisane profesije i
2. Generalni/a direktor/ica u Direktoratu za biomedicine i transplantaciju, uz napomenu da su isti realizovani.

U III kvartalu 2023. godine radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovala su 2 (dva) izvršioca putem javnih oglasa i to za radna mjesta:

1. Samostalni/a savjetnik/ca III u Direktoratu za projekte (IPA), inovacije, zdravstveni turizam- Direkcija za ekonomiku i zdravstveni turizam;
2. Viši/a savjetnik/ca III za transplantaciju - Direktorat za biomedicinu i transplantaciju- Direkcija za transplantaciju, realizovana su u III kvartalu 2023. godine.

U IV kvartalu 2023. godine radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovalo je 1 (jedno) lice putem javnog oglasa i to za radno mjesto:

- Samostalni/a referent/kinja- tehnički sekretar u Kabinetu ministra

Van kadrovskog plana u Ministarstvo zdravlja u III kvartalu u 2023. godini, raspisan je 1 (jedan) interni oglas za radno mjesto:

- Samostalni/a referent/kinja za obračun u Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke.

Napominjemo, da su u I kvartalu 2023. godine, shodno Izmjenjenom Kadrovskom planu za Ministarstvo zdravlja za 2022. godinu, na osnovu javnih oglasa, zasnovli radni odnos na neodređeno vrijeme 3 (tri) izvršioca i to za radna mjesta:

1. Viši/a savjetnik/ca III za normativne poslove u Direkciji za normativnu djelatnost;
2. Samostalni/a savjetnik/ca III za politike sprječavanja zloupotrebe droga u Odjeljenju za članstvo u međunarodnim tijelima iz oblasti politika sprječavanja zloupotrebe droge,
3. Viši/a namještenik - vozač I u Službi za kadrovske i opšte poslove.

Takođe, u II kvartalu 2023. godine, shodno Izmjenjenom kadrovskog planu za Ministarstvo zdravlja za 2022. godinu, na osnovu javnih oglasa, zasnovli su radni odnos na neodređeno vrijeme 2 (dva) izvršioca i to za radna mjesta:

- Samostalni/a savjetnik/ca I u Direkciji za projekte u zdravstvu i vođenje evidenciji o imovini i opremi – Odsjek za praćenje i realizaciju kapitalnih projekata i vođenje evidencije o imovini i opremi;
- Samostalni/a savjetnik/ca II za politike sprječavanja zloupotrebe droga u Odjeljenju za članstvo u međunarodnim tijelima iz oblasti politika sprječavanja zloupotrebe droge.

Takođe, ukazujemo da jednom službeniku miruju prava i obaveze od 15. jula 2022. godine, na period od 4 godine, jer je isti upućen na misiju u Brisel.

Na dan 31.12.2023. Ministarstvo zdravlja je imalo 78 službenika.

Sprovedene su brojne obuke službenika shodno planu i programu obuka Uprave za ljudske resurse.

Slobodan pristup informacijama

U izvještajnom periodu Ministarstvo zdravlja je zaprimilo 118 zahtjeva za slobodan pristup informacijama od čega je usvojeno 91, odbijeno 27.

Plan integriteta

Sačinjen je upitnik za procjenu efikasnosti Plana integriteta, a koji je bio osnov za revidiranje postojećeg, odnosno izradu novog Plana integriteta. Stoga je u septembru mjesecu 2023. godine sačinjen novi Plan integriteta za naredni dvogodišnji period i isti je objavljen na internet stranici Ministarstva zdravlja i poslat Agenciji za sprečavanje korupcije.

4.13. Služba za finansije, računovodstvo i javne nabavke

Tekući budžet Ministarstva zdravlja za 2023. godinu iznosio je 4.801.343,45 eura, dok je izvršenje budžeta, sa donatorskim i IPA sredstvima, iznosilo 4.616.592,85 eura.

Ministarstvo zdravlja je shodno odredbama člana 84 Zakona o javnim nabavkama u propisanom roku sačinilo Plan javnih nabavki za 2023. godinu.

Planom javnih nabavki Ministarstva zdravlja opredijeljen je budžet u ukupnom iznosu od 192.949,60 eura sa PDV-om, (od čega za robe 25.049,60 eura sa uračunatim PDV-om i za usluge 167.900,00 eura sa uračunatim PDV-om), dok ukupna vrijednost Plana bez PDV-a iznosi 163.280,64 eura eura, a iznos PDV-a 29.668,96 eura.

Izmjenom Plana javnih nabavki, vrijednost plana se umanjuje i iznosi 187.149,60 eura sa PDV-om, bez uračunatog PDV-a iznosi 158.487,25 eura, vrijednost PDV-a 28.662,35 eura, isti je realizovan u obimu od 91 %.

5. PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA

Na osnovu navedenog, može se zaključiti da je Ministarstvo zdravlja u izvještajnom periodu postiglo zapažene rezultate, kako u okviru rada i funkcionisanja samog Ministarstva, tako i u brojnim aktivnostima koje su realizovane u cilju nesmetanog funkcionisanja zdravstvenog sistema Crne Gore.

U narednom periodu neophodno je intezivirati aktivnosti na realizaciji prostornih kapaciteta za potrebe Ministarstva, jačati administrativne kapacitete, unaprijediti stručne kompetencije službenika, kao što su upravljačke, analitičke, komunikacijske, digitalne vještine, kako bi se službenici ravnomjerno razvijali u svim aspektima.

Ministarstvo zdravlja sprovodeći politiku Vlade Crne Gore, zauzeće proaktivan stav sa jasnom namjerom da uspostavi stabilan zdravstveni sistem, na način što će preduzeti brojne aktivnosti u cilju:

- ✓ promocije zdravlja svih starosnih dobi građana/ki,
- ✓ unapređenja zdravstvene zaštite na svim nivoima,
- ✓ unapređenja finansijske održivosti zdravstvenog sistema,
- ✓ unapređenje digitalizacije zdravstvenog sistema,

- ✓ unapređenja odgovora na krizne situacije u zdravstvenom sistemu,
- ✓ unapređenja razvoja pružanja usluga u zdravstvenom turizmu,
- ✓ modernizacija zdravstvene infrastrukture, izgradnjom novih ili obnovom postojećih kapaciteta i dr.

MINISTAR,
dr Vojislav Šimun

Vojislav

Šimun